

ETİK BEYANI

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmasının yapılması ve bulguların çözümünde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyulduğunu, bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atfedildiğini beyan ederim.

Hulin SIDIDIK

TEŞEKKÜR

Öncelikle araştırmamda tecrübesi ve desteğiyle bana yol gösteren, sevgili danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Ezgi ULU hocama ve ders sürecinde akademik anlamda gelişmeme katkı sağlayan tüm değerli bölüm hocalarıma teşekkürü borç bilirim.

Tez sürecinde desteğini esirgemeyen Doç. Dr. Ahmet GÜNEYLİ, Doç. Dr. Engin BAYSEN, Doç. Dr. Çiğdem HÜRSEN, Doç. Dr. Umut AKÇIL, Uz. Nadir Baykent ÖZYEL ve Uz. Selim ÖZMENEK'e teşekkürlerimi sunarım.

Tezin veri toplama aşamasında araştırmaya görüşleriyle katkı sağlayan değerli öğretmen arkadaşlarıma ve uygulama sırasında kolaylık sağlayan tüm okul müdürlerine teşekkür ederim.

İyi ki onların bir parçasıyım dediğim beni cesaretlendirdikleri ve destekledikleri için sevgili eşime, canım oğullarıma, gelinime ve aileme çok teşekkür ederim.

Hulin SİDDİK

ÖZET

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Hulin Sıddık
Yüksek Lisans, Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Ezgi Ulu
Ocak 2019, 80 Sayfa

Bu araştırmanın amacı, Kuzey Kıbrıs'ta Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okul öncesi kurumlarında görev yapan öğretmenlerinin 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programına yönelik görüşlerinin ve programı kullanma durumlarının belirlenmesidir. Araştırma, nitel çalışma yöntemi ile yapılmıştır. Nitel araştırmaya uygun olarak durum çalışması modeli kullanılmıştır. Araştırma, 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılının ilk döneminde Kuzey Kıbrıs'ta gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, amaçlı ve kolay ulaşılabilir durum örneklemesine uygun olarak belirlenmiştir. Kuzey Kıbrıs'ta Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okul öncesi kurumlarında 4-5 yaşta görev yapan 27 okul öncesi öğretmen araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Araştırmada, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan Görüşme Formu kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, içerik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Sonuç olarak, Kuzey Kıbrıs'ta Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okul öncesi kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerine 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı ile ilgili yapılan hizmet içi eğitimlerde program ve programın uygulaması hakkında detaylı bir şekilde bilgilendirme yapılmadığı söylenebilir. Öğretmenlerin 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının içeriğini güzel ve uygulanır buldukları, ancak programda yer alan öğrenme çıktılarının dağılımının genel ve çıktıların açıklamalarının yetersiz olduğu görüşüdür. Araştırmanın bulguları ışığında, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının anlaşılması ve işlevinin artırılması için program ve programın uygulamasına ilişkin aktif katılımlı ve sürekliliği olan hizmet içi eğitimlerin verilmesi ve programda, öğrenme alanlarında ve öğrenme çıktılarında küçük düzenlemeler yapılması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Okul öncesi eğitim, eğitim programı, okul öncesi öğretmeni

ABSTRACT

TEACHERS 'VIEWS ON THE PRE-SCHOOL EDUCATION PROGRAM

Hulin Siddik
MA, Preschool Education
Thesis Advisor: Assist. Prof. Ezgi Ulu
January 2019, 80 Pages

The aim of this study is to determine the opinions and the application status of the teachers working in the state preschool institutions of Ministry of National Education in Northern Cyprus regarding 2016 MEB Preschool Education Program. The study was conducted by qualitative study method. A case study model was used in accordance with qualitative research. The research was conducted in North Cyprus during the first term of the academic year 2018-2019. The study group was determined in accordance with the convenience sampling. 27 preschool teachers working at the age of 4-5 in the state preschool institutions of the Ministry of National Education in Northern Cyprus formed the study group. In this study, the interview form prepared by the researcher was used as data collection tool. The data of the research were analyzed with content analysis method. As a result, it can be said that detailed information about the implementation of the 2016 MEB Preschool Education Program was not provided in the in-service trainings for preschool teachers working in the state preschool institutions under the Ministry of National Education in Northern Cyprus. The teachers find the content of the 2016 MEB Preschool Education Program helpful and practicable, but the distribution of the learning outcomes in the program is not sufficient to explain the general and the outcomes. In the light of the findings of the study, it is recommended to provide in-service training with active participation and continuity regarding the implementation of the program and to make minor adjustments to the learning program and learning outcomes.

Key Words: Preschool education, education program, preschool teacher

5.4.Okul öncesi öğretmenlerinin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı yoluyla çocuklarda gerçekleşmesi beklenen yeterliliklerine (öğrenme çıktıları) ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar.....	52
5.5. Okul öncesi öğretmenlerinin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının özelliklerine ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar	53
5.6.Okul öncesi öğretmeninin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının sağlık ve fiziksel gelişim öğrenme alanına ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar	54
5.7.Okul öncesi öğretmeninin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının dil, iletişim ve okuma -yazmaya hazırlık öğrenme alanına ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar.....	55
5.8.Okul öncesi öğretmeninin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının matematik ve mantıksal düşünme öğrenme alanına ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar.....	57
5.9.Okul öncesi öğretmeninin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının fen, doğa ve çevresel farkındalık öğrenme alanına ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar	58
5.10.Okul öncesi öğretmeninin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının kişisel, sosyal ve duygusal öğrenme alanına ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar	58
5.11.Okul öncesi öğretmeninin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının yaratıcı ve estetik gelişim öğrenme alanına ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar	59
5.12.Okul öncesi öğretmeninin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programıyla çocuklarda gerçekleşmesi beklenen yeterliliklerin, uygulamada (pratikte) uygun ölçme araçları ile ölçülebilirliğine ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar	60
5.13.Okul öncesi öğretmeninin,2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının sizce neler içermesi gerekir, ne gibi düzenlemeler önerirsiniz görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar.....	61

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Katılımcıların demografik özellikleri.....	24
Tablo 2. Hizmet içi eğitimlerin etkililiği hakkındaki görüşlerden elde edilen bulgular	30
Tablo 3. Eğitim programının içeriği hakkındaki görüşlerden elde edilen bulgular..	31
Tablo 4. Eğitim programının kullanılabilirliği (uygulanabilirliği) hakkındaki görüşlerden elde edilen bulgular.....	33
Tablo 5. Eğitim programı yoluyla çocuklarda gerçekleşmesi beklenen yeterlilikler (öğrenme çıktıları) hakkındaki görüşlerden elde edilen bulgular.....	34
Tablo 6. Eğitim programının özellikleri hakkındaki görüşlerden elde edilen bulgular	36
Tablo 7. Eğitim programının sağlık ve fiziksel gelişim öğrenme alanı hakkındaki görüşlerden elde edilen bulgular.....	38
Tablo 8. Dil, iletişim ve okuma -yazmaya hazırlık öğrenme alanı hakkındaki görüşlerden elde edilen bulgular.....	39
Tablo 9. Matematik ve mantıksal düşünme öğrenme alanı hakkındaki görüşlerden elde edilen bulgular.....	40
Tablo 10. Fen,doğa ve çevresel farkındalık öğrenme alanı hakkındaki görüşlerden elde edilen bulgular.....	41
Tablo 11. Kişisel, sosyal ve duygusal öğrenme alanı hakkındaki görüşlerden elde edilen bulgular	43
Tablo 12. Yaratıcı ve estetik gelişim öğrenme alanı hakkındaki görüşlerden elde edilen bulgular	44
Tablo 13. Çocuklarda gerçekleşmesi beklenen yeterlilikler, uygulamada (pratikte) uygun ölçme araçları ile ölçmesi hakkındaki görüşlerden elde edilen bulgular	45
Tablo 14. Eğitim programının düzenlenmesine yönelik önerilerinden elde edilen bulgular	47

KISALTMALAR

KKTC: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

OÖEP: Okul Öncesi Eğitim Programı

ÖA: Öğrenme Alanları

ÖÇ: Öğrenme Çıktıları

PÇ: Program Çıktıları

TC: Türkiye Cumhuriyeti

Okul öncesi dönem çocukları sorular sorar, araştırır, inceler ve merak ettiği şeylere dokunurlar. Akşin ve Tunçeli (2015) çocukların tehlike kavramını ve okul içi ve okul dışında tehlikeli olarak gördükleri durumları çoğunlukla fiziksel tehlike ve çevresel tehlike unsurlarıyla ifade etmişlerdir. Bu bağlamda okul öncesi eğitim kurumunun nitelikleri bakımından çocuğun ihtiyaçlarına cevap verebilen, çocuk için güvenli, hareket, oyun, sosyal etkileşim, müzik ve sanatla birlikte olma olanağı sağlayan bir yer olması önemlidir (Özsırkıntı, Akay ve Bolat, 2014).

Okul öncesi eğitim kurumlarında sınıf içi münazara uygulamaları yoluyla bilişsel, sosyal-duygusal ve dil gelişimi alanlarında olumlu yönde değişimlerinin desteklendiği belirlenmiştir (Çabuk ve Yeni, 2016). Düşünme becerileri erken çocukluk döneminde kazanılmaktadır (Akbaba ve Kaya, 2015). Ayrıca bu dönemde, annelerin hikâye kitabı okuma sıklığı, resimli hikâye kitabı seçimi çocukların bazı sosyal becerilerini olumlu yönde etkilemektedir (Yurtseven ve Kurt, 2013; Veziroğlu ve Gönen, 2012). Okul öncesi dönemde yaratıcı problem çözme etkinliklerinin temeli oyun olmalıdır. Etkinliklerin özellikleri felsefi ve eğitsel, eğitim ortamı esnek olmalı ve yaratıcılığı desteklemelidir. Planlanan etkinlikler çocukların yaş ve gelişim düzeyine uygun, etkinlikler basit ve eğlenceli olmalıdır. Yaratıcı problem çözme etkinliklerinin uygulamalarına aile ve okulun katılımı sağlanmalıdır (Yıldırım, 2014).

Okul öncesi eğitimin amaçlarının gerçekleştirilmesi, çocuğa gerekli beceri, bilgi, temel alışkanlık ve tutumların kazandırılması ve çocukların toplumun değer yargularını öğrenip uygulayabilmesi, iyi düzenlenmiş eğitim programları ile sağlanabilir (Göle ve Temel, 2015). Dewey (1963) eğitimin, çocuğun içinde yaşadığı hayat şartlarına uymasına yardımcı olduğunu belirtmiştir. Ona göre, eğitim çocuğun doğasına göre olmalıdır. Okul öncesi eğitim programlarında çocukların günlük yaşam deneyimlerinden yararlanılarak zengin ve çok yönlü bir öğrenme ortamında çocukların etkinliklere aktif katılımı sağlanmaktadır (Tükel, 2017). Çocuklar yapacakları etkinlikleri ve oynamak için seçecekleri materyalleri özgür biçimde seçmelidirler. Ayrıca deneyimlerini farklı durumlara aktararak yeni ve farklı yaşantılara uyum sağlayabilmeleri teşvik edilmelidir. OÖEP'nin çocuğun katılım hakkına yer verme durumu açısından incelendiğinde, çocuğun katılım haklarına yer verildiği görülmektedir (Gürkan ve Koran, 2014).

Kuzey Kıbrıs'ta bugüne kadar yapılan okul öncesi eğitim ile ilgili araştırmalar incelendiğinde, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Okul Öncesi Eğitim Programına yönelik herhangi bir çalışmanın olmadığı göze çarpmaktadır. Yapılan çalışmalarda, okul öncesi eğitimde aile katılımı (Öztürk, 2011), dil etkinliği (Kocaoğlan, 2015; Alışkan ve Güneyli, 2016), matematik etkinliği (İyikalp, 2012; Özdemir, 2016). Çizgi çalışması (Demirbilek, 2012; Güneyli ve Özyel, 2016) ve bazı kavram algılarına yönelik çalışmalar (Eğitmen, 2010; Koryürek, 2010; Rıza, 2012) ve bilişsel gelişim (Ulu ve Kiraz, 2013; Özdemir, 2015) gibi çalışmaların olduğu görölmüştür.

Uzun yıllar boyunca KKTC'de okul öncesi eğitim programının olmaması ve lisansüstü düzeyde okul öncesi programının az olması nedeniyle eğitim programına yönelik görüşleri değerlendirmek amacıyla yapılmış bilimsel çalışma sayısının sınırlı olduğu düşünölmektedir. Çocuklara erken yaşlardan itibaren verilmesi planlanan eğitimin kalıcılığı eğitim programlarının çocuğu merkeze alarak, çocukların gelişim alanlarına göre hazırlanması ve uygulanmasıyla sağlanmaktadır (New Jersey State Department of Education, 2014). Programların uygulayıcısı olan öğretmenler tarafından programın nasıl anlaşıldığı ve kullanıldığının belirlenmesi alan yazına katkı sağlayacağı düşünölmektedir. Bu bilgiler ışığında Kuzey Kıbrıs'ta Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okul öncesi kurumlarında görev yapan öğretmenlerinin 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programına yönelik görüşleri ve programı kullanma durumları nasıldır? sorusuna cevap aranacaktır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, Kuzey Kıbrıs'ta Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okul öncesi kurumlarında görev yapan öğretmenlerinin 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programına yönelik görüşleri ve programı kullanma durumlarının belirlenmesidir.

Araştırmanın genel amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

şekilde hazırlanmalarını sağlayacağını belirterek çağımızın okul öncesi eğitime bakış açısını özetlemiştir.

Çocukların beyin gelişiminin en yoğun ve hızlı yaşandığı dönem okul öncesi dönemdir. Ergül (2018) çocukların olasılıksal akıl yürütme becerilerinin yaşla birlikte gelişme gösterdiği belirtmiştir. Bilişsel süreç yaklaşımı bireyi düşünmeye yönlendiren bir yaklaşımdır. Ayrıca bu yıllar, çocukların tutum ve davranış kazanma potansiyelinin çok yüksek olduğu yıllardır (Çabuk ve Yeni, 2016). Erken yaşam deneyimleri çocuğun okula, öğrenmeye ve kendi becerilerine dair geliştireceği tutumları belirler ve daha sonraki okul başarısını etkiler. Okul öncesi dönemde olumlu deneyimler yaşayan çocuk okula, öğrenmeye ve kendi becerilerine dair olumlu tutumlar geliştirir (Aral ve Kadan, 2018).

Çocuklar eğitim sürecinin başlangıcı olan okul öncesi kurumlarına bireysel bir varlık olarak toplumdaki ve evden getirdikleri deneyimlerle gelmektedirler. Bunun yanında çocukların ilgileri, öğrenme stilleri, kişisel özellikleri de söz konusudur. Okul öncesi eğitim çocukların birey olarak ve grup içinde benlik algıları ve yeterliklerinin şekillenmesinde açısından önemli bir rol oynamaktadır. Okul öncesi dönem, çocuğun kişilik gelişiminin sağlaması ve kendini geliştirmesi açısından önemli bir dönem olduğundan, bu dönemde verilecek eğitimin planlı olması büyük önem taşımaktadır (Düşek ve Dönmez, 2012).

Okul öncesi eğitim kurumlarında etkinlikler; Türkçe, Sanat, Drama, Müzik, Hareket, Oyun, Fen, Matematik, Okuma Yazmaya Hazırlık ve Alan Gezileri şeklindedir. Etkinlikler çocukların bireysel ilgi, gereksinim ve yetenekleri ile gelişim özelliklerini dikkate alarak, onların bireysel potansiyel gelişimlerini desteklemek amacıyla, çocukların yaş, gelişim özelliği, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bireysel, küçük veya büyük gruplara ayrılarak planlanıp uygulanmaktadır (Işık, 2015).

Okul öncesi eğitim kurumlarında öğrenme merkezleri önemli bir yer tutmaktadır. Öğrenme merkezleri çocukların bireysel gereksinimlerini karşılamak amacıyla düzenlenmiş, küçük gruplar hâlinde etkileşimde bulunarak ve dikkatlerini yoğunlaştırarak oynayabilecekleri öğrenme alanlarıdır (TC MEB, 2013). Çocuklar

çevrenin yaratılmasına gerekmektedir (Göle ve Temel, 2015). Bu ise ancak sağlıklı bir aile ortamı ve kaliteli bir okul öncesi eğitim ile mümkündür. Günümüz şartları içerisinde bu dönemdeki çocukların değişen ve artan gereksinimleri, ailede annenin de çalışmaya başlaması, okul öncesi eğitime olan ihtiyacı artırmaktadır. Bu nedenle OÖEP’nda hedeflenen gelişim alanlarının önceliklerine ilişkin anne-babaların ve öğretmenlerin algıları arasında büyük oranda tutarlılık göstermektedir (Saçkes, 2013).

2.2. Okul Öncesi Eğitim Programı

2.2.1. Okul Öncesi Eğitim Programının Tanımı ve Özellikleri

Türkiye’de okul öncesi 1912-1913 yıllarında ilk kez resmi olarak kurulup yaygınlaşmaya başlamış ve ancak 1960'lardan sonra gelişmeye başlamıştır. Türkiye’de 1900’lü yıllara kadar okul öncesi eğitimle ilgili genel çerçeve program ve ilkeler belirlenmiş, ancak okul öncesi öğretmenleri plan ve programları kendileri hazırlamışlardır. İlk taslak program 1989 yılında kabul edilmiş, geliştirilen OÖEP 1994 yılında uygulamaya konmuştur (Gelişli ve Yazıcı, 2012).

Şu anda Türkiye’de kullanılmakta olan okul öncesi programı, ulusal ve uluslararası alan araştırmaları ve Okul Öncesi Eğitiminin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında yapılan mevcut durum geliştirme çalışmaları sonucunda 2012 yılında tamamlanmıştır. Program geliştirme çalışmaları dikkate alınarak eğitim programı, “36-72 Aylık Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim Programı” olarak güncellenmiştir (Sapsağlam, 2013).

Çocuğun kişiliğinin büyük ölçüde şekillendiği okul öncesi dönemde ilk olarak çocuğun ihtiyaçları, ilgileri, merak ettikleri, gelişimsel özellikleri ve öğrenme yöntemleri öğrenilmelidir. Çocukların öğrenme ortamından etkin şekilde yararlanması için çocukları tanıyabilmek eğitim programının en önemli noktalarından biridir (KKTC MEB, 2016). Bu yüzden bu dönemde çocuğu tanımak, ilgilerini, merak ettiklerini bilmek ve bunları eğitim programı, planı hazırlarken rehber olarak görmek çok önemlidir.

Tuncer (2015) yapmış olduğu araştırmasında, dünyada uygulanan, etkililiği kanıtlanmış bazı okul öncesi eğitim programlarını şoye sıralamıştır; Açık Eğitim Programı, Waldorf Programı, Montessori Programı, Reggio Emilia Programı, İlk Yıllar Programı, High/Scope Programı, Head Start Programı.

TC O EP'nın genel özellikleri incelendiğinde; çocukların gelişim alanları; sosyal ve duygusal, motor, bilişsel, dil gelişim alanları ile  zbakım becerilerini geliştirilmesini esas alan “gelişimsel” bir program olduğu görülmektedir. Programda, kazanım ve göstergeler bütün olarak ele alınmıştır. Program ocuk merkezli, esnek, dengeli ve oyun temellidir. Keşfederek  ğrenme ve yaratıcılığın geliştirilmesi amaçlanmıştır. Günlük yaşam deneyimlerinin ve yakın evre olanaklarının eğitim amaçlı kullanılmasını teşvik eder. Aile eğitimi ve katılımı önem verilmiştir. Programda,  zel gereksinimli çocuklar düşünülmüştür (TC MEB, 2013).

O EP'nın bir diğer önemli özelliği de aile katılım çalışmaları ve bu çalışmalara verilen önemdir. Çocuğun eğitim sorumluluğu sadece okula ait değildir. Aile ve okul arasında paylaşılmış bir sorumluluktur. Aile katılımı, okul ve ev arasındaki devamlılığı sağlayacak ve anne babalar okulda öğretmenler de evde neler olduğu konusunda bilgi sahibi olacak bunları pekiştirecektir. Köksal, Dağal ve Duman (2016) okul ve ev arasındaki süreklilik eğitimdeki başarıyı arttıracadığını belirtmektedir.

2.2.2. Okul  ncesi Eğitim Programının Yararları

O EP, eğitimde  ğretmen ve öğrenciyi karmaşadan kurtarmaktadır. Verimi ve kalite arttırmakta, eğitimde süreyi daha etkili kullanmakta yararlı olmaktadır. Eğitim programının faydaları arasında planlı çalışmayı yaşam becerisi haline getirmek ve olasılıksal akıl yürütme becerilerini geliştirmek de yer almaktadır (Ergül, 2018). Okul  ncesi eğitimin amaçlarının gerçekleştirilmesi eğitim programları ile sağlanabilir. Çocuğa gerekli beceri, bilgi, temel alışkanlık ve tutumların kazandırılması ve çocukların toplumun değer yargılarını öğrenip uygulayabilmesi iyi düzenlenmiş eğitim programları ile olabilir (New Jersey State Department of Education, 2014).

Yapılan araştırma bulguları, okul öncesi kurumlarında OÖEP ile eğitim alan çocukların düşünme becerileri, tehlike kavramı, ilköğretimde konuşma, okuma-yazma, matematik, işbirliği, zamanın farkında olma, müzikal beceriler fiziksel ve duygusal sağlık gibi alanlarda oldukça başarılı olduklarını göstermektedir (Akşin ve Tunçeli, 2015; Alışkan ve Güneyli, 2016; Avcı, 2015; Baki ve Karadeniz, 2013; Karadeniz, 2013; Sönmez ve Seyhan, 2016).

2.2.3. Okul Öncesi Programı Uygulamada Öğretmenin Rolü

Eğitim sisteminin başlıca unsurlarını öğrenciler, öğretmenler ve eğitim programları oluşturmaktadır. Bunlar içinde öğretmen, en temel unsurdur. Eğitimin niteliği ve kalitesi de büyük ölçüde öğretmenlerin niteliğiyle doğru orantılıdır. Bu bakımdan öğretmenlerin, gerek hizmet öncesinde, gerekse hizmet içinde, iyi bir biçimde yetiştirilmesi, eğitim hizmetlerinin kalitesi yönünden önem taşımaktadır (TC MEB, 2013).

Günsel (1994) yapmış olduğu çalışmada, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde kreşlere ve anaokullarına çok büyük bir gereksinim olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca çalışmasında bu iki eğitim kurumunda da çalışabilecek eğitilmiş elemanlara da ihtiyaç olduğunu altını çizmiştir. Bu eğitim kurumlarının kurulabilmesi için en başta sistemin kurulması ve bunlar için de kapsamlı yasalar hazırlanması gerekliliğine değinmiştir.

Okul öncesi öğretmeni mesleğine karşı tutkulu olmalı, mesleğini ve çocukları sevmeli, sabırlı, objektif, tutarlı, eğlenceli ve yaratıcı olmalıdır. Çocukların gelişim özelliklerini bilmeli, çocuğun fiziksel ve zihinsel sağlıkları ve alışkanlıklarına duyarlı, çocuklar için iyi bir model oluşturmalıdır (KKTC MEB, 2016). Okul öncesi öğretmeni çocuklara rol modeli oluşturmakla beraber, çocukların ilk öğretmeni olarak onların gelecek yaşamlarını etkilemektedir. Bu nedenle de çocuğun eğitiminde önemli bir yere sahiptir (Balat, Bilgin ve Ünsal, 2017).

OÖEP'ni uygulamada öğretmenin rolü büyüktür. Çocuğun tam olarak gelişimini sağlayabilmek için, sistemli olarak daha üst becerileri kazanmasına yol

göstermek ancak yeterli bilgiye sahip bir yetişkin ya da öğretmen ile olabilir (Ramazan ve Demir, 2011). Okul öncesi eğitim kurumlarından çocuğun beklenen düzeyde yararlanabilmesi ve verilen eğitiminin kaliteli olabilmesi için öğretmenin eğitim programını çok iyi bilmesi ve uygulaması gerekmektedir (Işık, 2015).

2.3 KKTC'de Uygulanan Okul Öncesi Eğitim Programları

Kıbrıs'ta ilk resmi okul öncesi 1960 – 1961 öğretim yılında Lefkoşa'da açılmıştır. Bir yıl sonra 1962'de Mağusa'da, 1972'de Lefke'de ve 1973'de Erenköy'de açılmıştır (Cicioğlu, 1983).

KKTC' de Okul Öncesi Eğitim, ilk defa 1975'de Kıbrıs Türk Federe Devleti kurulduktan sonra I. Milli Eğitim Şura'sında yer almıştır (Cicioğlu, 1983).

Kuzey Kıbrıs Eğitim ve Kültür Bakanlığı, devlet ve özel okul öncesi eğitim kurumlarında okuyan, üç yaş ve üzeri çocukların eğitiminden sorumludur. Eylül 2004'den itibaren, çocuğun ilkökula girişinden bir yıl önce serbest zorunlu ilköğretim öncesi eğitimin hayata geçirilmiştir. Temel eğitim oyun sınıfından başlar ve ortaokul döneminin son sınıfına kadar olan dönemi kapsamaktadır. Oyun sınıfı 4-5 yaş grubu ve anasınıfı 5-6 yaş grubundan oluşmaktadır (KKTC MEB, 2005).

Dünyanın birçok yerinde olduğu gibi Kuzey Kıbrıs'ta da okul öncesi eğitim gün geçtikçe önem kazanmıştır. 1994 yılından 2004 yılına kadar kullanılmakta olan OÖEP, TC Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2002 yılında hazırlanmış olan “36- 72 Aylık Çocukları İçin Okul Öncesi Eğitim Programı” temel alınmıştır (KKTC MEB, 2004).

KKTC Milli Eğitim Bakanlığı ve Doğu Akdeniz Üniversitesi işbirliğiyle yürütülen Temel Eğitim Program Geliştirme Projesi kapsamında geliştirilen OÖEP çok geniş kapsamlı ve çağdaş olarak 2016 yılında güncellenmiştir. Ülkemiz, hızla gelişme, dünyaya ayak uydurma ve çağı yakalama çabası içerisindedir. Dolayısıyla gerek bilim ve teknolojide yaşanan gelişmelerin gerekse eğitim bilimleri alanlarındaki gelişmelerin ülkemize uyarlanması bir gereklilik olmuştur (KKTC MEB, 2016).

görüşlerinin, öğretmenlerin görev yaptıkları okul türüne, mezun oldukları okul türüne ve meslekteki kıdemlerine göre anlamlı farklılık gösterdiğini belirlemişlerdir.

Düşek ve Dönmez (2012) çalışmalarında, Türkiye’de yayımlanan okul öncesi eğitim programlarını incelemişlerdir. Bu araştırma sonucunda programların esnek, öğrenci merkezli ve çocukların gelişim özelliklerine uygun bir şekilde hazırlandığını belirlemişlerdir.

Gelişi ve Yazıcı (2012) araştırmalarında, Türkiye’de 1994 yılından itibaren uygulanan okul öncesi eğitim programlarının gelişimini karşılaştırmalı olarak değerlendirmişlerdir. Araştırmaları sonucunda; 1994, 2002 ve 2006 yıllarında hazırlanan okul öncesi eğitim programları, çocuk merkezli programlar olup programlarda yer alan amaçlar, öğrenme süreçleri ve değerlendirme süreçleri çocukların yaşlarına ve gelişim özelliklerine uygun, ilgileri ve gereksinimleri dikkate alınarak oluşturulmuştur. Her üç program, okul öncesi çocuklarının fiziksel, duygusal, sosyal ve bilişsel yönden gelişimlerini hedeflemiş ve çocukların bu gelişim alanlarında çok yönlü gelişimlerini sağlamaya çalışmıştır. 2006 yılı programında yer alan amaç ve kazanımlar, ilköğretim programlarında benimsenen ortak becerilerin tümünü kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. 1994 ve 2002 yıllarında eğitim durumları şeklinde ifade edilen öğrenme-öğretme süreçleri 2006 yılı programında farklı yöntem ve teknikler kullanılarak daha çok öğrenmeyi merkeze alan etkinliklerle ön plana çıkarılmıştır. Program değerlendirme süreçleri incelendiğinde; 1994, 2002 ve 2006 yılları programlarında çocukların, eğitimcinin ve programın değerlendirilmesi yer alırken 2006 yılı programında çocukların sürece dayalı farklı değerlendirme araçları ile değerlendirildiği sonucu elde edilmiştir. Ayrıca ailelerin de bu sürece katılımı desteklendiğini tespit etmişlerdir.

Sapsağlam (2013) araştırmasında 1952-2013 yılları arasındaki okul öncesi eğitim programlarının değerlendirme sürecinin incelenmesini ve bu programlarda değerlendirmenin nasıl yapıldığını araştırmıştır. Bu araştırma sonuçlarına göre; 1952 programının aslında tam bir okul öncesi eğitim programı olmadığı bir program ve yönetmeliğin bir arada olduğu görölmüştür. 1994 programında amaçlara, eğitim etkinliklerine, eğitim ortamlarının düzenlenmesine, aile katılımına ve

değerlendirmeye yer verilmiştir. 1952 ve 1989 yıllarında yayınlanan okul öncesi eğitim programlarında çocuğu veya öğretmeni değerlendirmeye dair herhangi bir bilgiye yer verilmediği görülmüştür. 2013 okul öncesi eğitim programında değerlendirme; 2002 ve 2006 programlarında olduğu gibi çok yönlü olduğunu, programın, çocuğun ve öğretmenin değerlendirilmesi şeklinde olduğunu belirlemiştir.

Dilek ve Duman (2014) öğretmen görüşlerine göre 2006 okul öncesi eğitim programının değerlendirmesini araştırmışlardır. Araştırma sonuçlarına göre; öğretmenlerin programın amaçlarını, belirli gün ve haftaları uygulanabilir olarak değerlendirdiklerini, etkinlikleri kısmen uygulanabilir olarak değerlendirdiklerini, çocuğu değerlendirme araçlarını bazen uyguladıkları belirlemiştir.

Düzgün (2014) araştırmasında 2012-2013 öğretim yılında yenilenen okul öncesi eğitim programına ve programın uygulanmasına ilişkin öğretmenlerin görüşlerini incelemiştir. Bu araştırma sonucunda öğretmenlerin görev yaptıkları okulun türüne, öğretmenlerin en son mezun oldukları okul türüne ve kıdemlerine göre fark bulunmadığını tespit etmiştir. Öğretmenlerin okulun bulunduğu çevrenin sosyo-ekonomik durumuna, sınıfındaki öğrenci sayısına, resmi, bağımsız anaokullarında veya ilköğretim okullarında çalışan öğretmenlere göre okul öncesi eğitim programı ve 2012 değişikliklerinin uygulanmasına ilişkin görüşlerinde anlamlı bir farklılık olmadığını belirlemiştir.

Özsırkıntı, Akay ve Bolat (2014) çalışmalarında Adana İli'ndeki öğretmenlerin görüşlerine göre okul öncesi eğitim programının uygulanmasını araştırmışlardır. Araştırma sonuçlarına göre; programın öğrenci merkezli, esnek ve aktif öğrenme sağlayan program olarak değerlendirildiği belirlemiştir. Kazanım ve göstergelerin açık, anlaşılır ve amacına uygun olduğu, fiziksel yapı ve öğrenci sayısı nedeniyle sınıflarda öğrenme merkezleri oluşturmakta sorun yaşadıklarını, uygun zamanda yeterli hizmet içi eğitimin sağlanmadığını, öğretmenlerin programa ve yapılan yeniliklere yönelik olumlu tutum sergilediklerini belirtmişlerdir.

New Jersey State Department of Education (2014) çalışmasında New Jersey Eyaleti Eğitim Bakanlığı tarafından ilk olarak 2000'de yayınlanan Erken

Çocukluk Programı ile 12 Çekirdek Müfredat İçerik Standartlarıyla uyumlaştırmaya yönelik başladığı projenin 2004, 2007, 2009 yıllarında devam ettiğini belirtmiştir. Proje, eğitim uzmanları ve halk tarafından kapsamlı bir incelemeden sonra 2013 yılında Ortak Çekirdek Standartlarına doğrudan uyum sağlayacak şekilde değiştirilip ve öğrenme yaklaşımları eklendiği çalışmayı içermektedir. Çalışmada, küçük çocukların özel ihtiyaçlarını yüksek kaliteli bir okul öncesi programında desteklemek için, okul öncesi standartlarını etkin bir şekilde kullanmanın önemli olduğunu vurgulanmaktadır.

European Commission (2014) çalışmasında ülkelerin, günümüzde var olan birçok sorunla başa çıkabilmesi ve kalıcı büyüme elde edebilmesi için kaliteli bir erken çocukluk eğitimi sağlanması gerektiğini vurgulamaktadır. Bunu da ancak tüm çocuklara sağlam bir başlangıç sunmakla olabileceğini savunmaktadır. Ayrıca raporda bu fikrin Avrupa stratejisinde (EU 2020 stratejisi) önemli bir yer aldığını belirtmektedir.

Göle ve Temel (2015) araştırmalarında okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine göre nitelikli bir okul öncesi eğitim programında bulunması gereken özellikleri incelemişlerdir. Bu araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin “Program Niteliğini Değerlendirme Ölçeği”nde yer alan maddelerden öğretmen-çocuk arasındaki ilişkilerle, program müfredatı, eğitim süreci, değerlendirme ve aile katılımı maddelerinin nitelikli bir programda bulunması gereken özellikler açısından “oldukça önemli” maddeler olduğunu belirlemişlerdir. Buna göre okul öncesi öğretmenlerin mesleki kıdeminin, hizmet içi eğitime katılma durumlarının ve mezun olduğu bölümün, nitelikli bir okul öncesi eğitim programında bulunması gereken özellikler ile ilgili, öğretmenlerin önem derecesini etkilemediği sonucuna ulaşmışlardır.

Işık (2015) çalışmasında, öğretmen görüşlerine göre MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programının uygulanmasını incelemiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin büyük çoğunluğunun programı incelediğini, yarıdan fazlasının hizmet içi eğitime katıldığını ve programı anlaşılır bulduğunu belirlemiştir. Eğitim program kitabı ve etkinlik kitabının öğretmenlere rehberliği hakkında olumlu düşündükleri olduğunu,

programda yer alan çocuk gözlem formu, gelişim raporu ve portfolyo değerlendirme araçlarını kullandıklarını saptamıştır. Öğrenme merkezlerini fiziksel yetersizlikler ve materyal eksikliğinden dolayı kısmen oluşturabildikleri belirlemiştir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun aylık eğitim planı, günlük eğitim akışı ve etkinlik planında yer alan süreçleri planlayabildiği ve uygulayabildiğini, alan gezileri, günü değerlendirme zamanı, uyarılma ve aile katılımını planlama ve uygulamada bazı sıkıntılar yaşadıklarını ve programda yer alan değerlendirmeleri çoğunluğunun yapabildiği belirlemiştir.

Tuncer (2015) çalışmasında Türkiye’de uygulanan okul öncesi eğitim programı ile okul öncesi eğitimdeki çağdaş yaklaşımları karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; MEB 2013 programında öğrencinin diğer programlara kıyasla daha pasif olduğunu ve öğretmenin daha etkin rol oynadığını belirlemiştir.

Köksal, Dağal ve Duman (2016) araştırmalarında öğretmen görüşlerini göre okul öncesi eğitim programını incelemişlerdir. Araştırmalarında öğretmenlerin programın kazanım ve göstergeler boyutunu olumlu değerlendirdikleri belirtmişlerdir. Öğretmenlerin öğrenci merkezli eğitimi savduklarını, kazanım ve göstergeleri seçerken öğrencilerin ihtiyaçlarına dikkat ettikleri sonucuna ulaşmışlardır.

Tükel (2017) çalışmasında öğretmen görüşleri ile 2013 Okul Öncesi Eğitim Programını değerlendirmiştir. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin 2013 Okul öncesi Eğitim Programıyla ilgili kazanım ve göstergeler ilişkin olumlu görüş bildirdiklerini belirlemiştir. Öğretmenlerin günlük planlar ve günlük eğitim planı akışı, etkinlikler ile ilgili görüşlerinin olumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır. Okul öncesi eğitim programının genel değerlendirmesi, yıllık planların aylık planlara dönüştürülmesi, öğrenme merkezlerinin oluşturulması, aile katılımı ve işbirliği, ev ziyaretleri, uyarlamalara ilişkin görüşlerinin olumlu olduğunu belirlenmiştir. Fiziki yetersizlik nedeniyle öğrenme merkezlerinin oluşturulamaması problemler olarak ifade ettikleri sonucuna ulaşmıştır.

Aral ve Kadan (2018) araştırmalarında 2013 yılında güncellenen ve uygulanmaya başlanan Okul ncesi Eğitim Programı 2013’de yer alan kazanım ve göstergelerin gelişim alanlarına göre değerler eğitimi açısından incelemişlerdir. Sonuç olarak okul öncesi eğitim programında sorumluluk değerine daha çok yer verildiğini ve bunun yanında saygı, dayanışma, güven, sevgi, hoşgörü, özgürlük, eşitlik, dostluk ve adalet değerlerine de yer verildiği sonucunu elde etmişlerdir

Ergül (2018) alışmasında okul öncesi dönem çocuklarının olasılıksal akıl yürütme becerilerini ve cinsiyete göre etki edip etmediğini incelemiştir. alışmasında, kız ve erkek çocukların olasılıksal akıl yürütme becerilerinde fark bulunmadığı ve bu becerilerin yaşla birlikte gelişme gösterdiği sonucuna ulaşmıştır.

Kuzey Kıbrıs’ta yapılan okul öncesi ile ilgili çalışmalar incelendiğinde; Günsel (1994) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde Okul ncesi Eğitimde ağdaş Yapılanma Yöntemlerini incelemiş ve KKTC’ de ağdaş bir okul öncesi eğitim sisteminin kurulmasının gerekliliğini ortaya koymuştur.

Eğitmen (2010) okul öncesi dönemde olan 4-5 yaş çocuklarıyla mülakat yaparak onların doğa olayları hakkındaki algılarını incelerken aynı yıl Koryürek (2010) 4-5 yaş çocuklarının gece-gündüz ve mevsimlerin oluşumlarına ilişkin kavram yanılgılarını tespit etmeye çalışmıştır.

Öztürk (2011) alışmasında okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan aile katılım çalışmaları hakkında ğretmen görüşlerini alarak okul öncesi eğitimde aile katılımının önemini vurgulamıştır.

Demirbilek (2012) ğretmenlerle görüşme yaparak onların okul öncesi eğitim gören öğrencilerin başarılarını artırmak için çizgi karakterlerinin ve etkili ğretim yöntemlerinin kullanılması hakkındaki görüşlerini incelerken aynı yıl İyikalp (2012) ğretmenlerin matematik eğitiminde çocuklara uyguladıkları yöntem-teknik ve etkinlikleri değerlendirmiştir. Ayrıca Rıza (2012) okul öncesi eğitimde yaratıcılık ve estetik alanı ile ilgili kavramların eğitimde ne sıklıkla kullanıldığını belirlemeye çalışmıştır.

Ulu ve Kiraz (2013) çalışmalarında 2012 yılında yenilenen OÖEP'nin, Kuzey Kıbrıs'ta uygulamaya koyulmadan önce programda yer alan bilim ve doğa temalı çalışmalarını analiz ederek bilişsel gelişim düzeyi açısından incelemiştir.

Kocaoğlan (2015) okul öncesi dönemde olan 4-5 yaş çocuklarına ön-test son-test yaparak geliştirmiş olduğu drama destekli öğretim etkinliklerinin çocukların dil gelişimine etkisini incelemiştir. Aynı yıl Özdemir (2015) çalışmasında, kübik öğretim programı yaklaşımı içine Kıbrıs'taki geleneksel çocuk oyunlarını alan bir öğretim programı önermiş ve bu programı okul öncesi dönemde kazanılması beklenen bilişsel kazanımlarla ilişkilendirilmiştir.

Güneyli ve Özyel (2016) öğretmenlerle görüşme yaparak onların yazmaya hazırlıkta öğretim-öğrenme sürecini incelemiştir. Çalışmalarında öğretmenlerin yazmaya hazırlık konusuna ilişkin sorunlar ve olumlu yönler, dik temel yazı ve eğik el yazısı hakkındaki görüşlerini incelerken aynı yıl Alışkan ve Güneyli (2016) çalışmalarında okul öncesi öğretmenlerinin Türkçe dil etkinliklerinde hangi kaynaklardan ve kişilerden yararlandıklarını, öğretim uygulamaları ve teknik-yöntem kullandıklarını araştırmıştır. Ayrıca Özdemir (2016) Kuzey Kıbrıs'taki okul öncesi öğretmenlerinin matematik öğretimi ile ilgili yaklaşımlarını ve öğretim becerilerine ilişkin görüşlerini değerlendirmiştir.

hakkında bilgi sahibi olmak için hazırlanan, öğrenin durumlarını, mesleki deneyimlerini, programı kullanma süresini, hizmet içi eğitimlere katılma sıklığını ve hizmet içi eğitimlerin etkililiğini belirlemeye yönelik beş maddeyi kapsayan demografik bilgi soruları bulunmaktadır. İkinci bölümde ise okul öncesi kurumlarında çalışan okul öncesi öğretmenlerinin 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programına yönelik görüşleri ve programı kullanma durumlarının belirlenmesine yönelik yedi açık uçlu soru bulunmaktadır.

Hazırlanan görüşme formu alan uzmanlarına gösterilerek soruların uygunluğunu incelemeleri istenmiştir. Sorular, bir eğitim bilimleri bölümü, eğitim programları ve öğretim, eğitimde ölçme değerlendirme uzmanı, bir temel eğitim, okul öncesi uzmanı, bir eğitim bilimleri enstitüsü, Türk dili uzmanı, iki 2016 MEB OÖEP komisyon üyesi uzmanı ve birde gelişim psikolojisi uzmanı olmak üzere altı alan uzmanına gösterilmiştir. Formda, altı uzmanın görüş ve önerileri üzerine gerekli düzeltme ve değişiklikler yapılmıştır.

Pilot uygulama, görüşme formunun ne derece iyi hazırlandığına ve kullanılan ifadelerin görüşülen gruba uygun olup olmadığına ilişkin araştırmacıya fikir vermektedir (Karasar, 2012). Bu nedenle uzmanların önerileri doğrultusunda değiştirilen öğretmen görüşme formu, veri toplama amacıyla kullanılmadan önce üç okul öncesi öğretmen üzerinde denenmiştir. Görüşülen bireylerin sorulan sorulara olan tepkilerine ve yanıtlarına göre görüşme formuna son biçimi verilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada öncelikle Kuzey Kıbrıs Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı yetkilileriyle görüşülerek gerekli resmi izinler alınmıştır ve Lefkoşa Bölgesi Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okul öncesi kurumlarının listesi elde edilmiştir. 10 okul öncesi kuruma öğretmen görüşme formları dağıtılmıştır. Görüşme formları dağıtılırken okul müdürlerine araştırmanın amacı ve uygulanacak görüşme formları hakkında kısa bilgiler verilmiş ve Milli Eğitim Bakanlığı Müdürlüğünden alınan yazılı izin belgesi gösterilmiştir. Okul müdürünün 4-5 yaş okul öncesi öğretmenlerini

konuyla ilgili bilgilendirmesinden sonra öğretmenlerle bireysel görüşmeye geçilmiştir.

Çalışma kapsamına alınan hiçbir katılımcı araştırmaya katılmaya zorlanmamış, gönüllülük esas alınmıştır. Görüşme formunun uygulanması sürecinde gizlilik ilkesine özenle uyulmuştur. Öğretmenlerin her birine verecekleri cevabın araştırma için önemi anlatıldıktan sonra görüşme formu verilmiştir. Soruların açık uçlu formatında olması ve cevaplama süresinin uzun olacağı göz önünde bulundurularak, öğretmenlerin rahat doldurması için onlara 5 gün süre verilmiş sonra araştırmacı tarafından formlar toplanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde I. Bölüm-Demografik Bilgi Formu ile elde edilen nitel veriler, frekans ve yüzdeleri alınarak sunulmuştur. II. Bölüm-2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı Öznel Değerlendirme Formundaki okul öncesi öğretmenlerinin 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programına yönelik görüşleri ve programı kullanma durumlarının belirlenmesine yönelik yedi açık uçlu soru, içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın verileri, içerik analizinde veriler betimsel analize göre daha derin bir işleme tabi tutulmakta ve betimsel bir yaklaşımla fark edilemeyebilen kavram ve temalar bu analiz sonucunda keşfedilebilmektedir. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde organize edilmesi ve verileri açıklayan temaların saptanması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

4-5 yaş okul öncesi öğretmenlerinin 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı hakkındaki görüşleri incelenerek kodlar oluşturmuş ve liste haline getirilmiştir. Oluşturulan kod listesi, verilerin işlenmesi için kavramsal bir yapı oluşturulmuştur. İkinci aşamada ortaya çıkan kodlardan temalar oluşturulmuştur. Temaların oluşturulması için kodlar bir araya getirilerek incelenmiş, ortak yönlerine göre gruplandırılmış ve tematik kodlama işlemi yapılmıştır. Böylece toplanan veriler kodlar aracılığıyla kategorize edilmiştir. Frekanslar, öğretmenlerin ortaya koydukları kodlara göre sunulmuştur. Bunun nedeni, öğretmenlerin bazı sorularda birden çok

kod ortaya koymaları ve bazı sorularda ise yanıt vermemeleridir. Geçerlik ve güvenilirlik için aşağıdakiler gerçekleştirilmiştir.

Geçerlik: Toplanan veriler ayrıntılı olarak yazılmıştır. Sonuçlara nasıl ulaşıldığı açık ve anlaşılır bir biçimde açıklanmıştır. Görüşülen öğretmenlerin düşüncelerine doğrudan aktarmalarla yer verilmiştir. Bu aktarmalarda, her öğretmene bir kod verilerek (Ö1,Ö2,Ö3) parantez içerisinde gösterilmiştir. Araştırmanın sonuçları bunlardan yararlanılarak açıklanmıştır. Böylece çalışmanın geçerlik çalışması yapılmıştır (Karasar, 2012).

İç Geçerlik: Araştırma bulguları, kendi içinde anlamlı ve tutarlıdır. Ortaya çıkan kavramlar bir bütünü oluşturacak niteliktedir. Çalışmada kullanılan sorular kavramsal çerçeveye uygun olarak hazırlanmıştır. Özetle, gerek veri toplama süreçlerinde gerekse verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması süreçlerinde tutarlı olunmuştur. Bu tutarlığın nasıl sağlandığı ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Çalışmayı yürüten araştırmacı, elde edilen bulguların ve bu bulguların sonuçlarının gerçeği yansıtmayı yansıtmadığını denetlemek için sürekli olarak kendini ve araştırma sürecini eleştirel bir gözle sorgulamıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Dış Geçerlik: Araştırma sonuçları, araştırma sorusu ile ilgili kavramsal çerçeveye tutarlıdır. Bulguların gerekli açıklamaları bulunmaktadır. Araştırmacı, okuru çalışmanın tüm aşamaları hakkında ayrıntılı bir biçimde bilgilendirmiştir. Okuyucu, araştırma sonuçlarından kendi ortamı için geçerli olabilecek bazı deneyimler çıkarabilir. Bu gerçekleşebilir ise, nitel araştırma sonuçlarının genellenebilirliği artar (Büyüköztürk vd., 2011).

Güvenirlik: Araştırmacı bu çalışmada görüşme yaptığı öğretmenleri yönlendirmekten kaçınmıştır. Çalışmada, görüşme yoluyla elde edilen veriler araştırmacı tarafından çözümlenmiş ve kodlarla kategoriler belirlenmiştir. Araştırmada kullanılan kodlamanın güvenilirliğini ortaya koymak amacıyla 27 formdan rastgele seçilen 7'si, araştırmacı tarafından ayrı ayrı değerlendirilmiştir. İki veri kodlayıcı değerlendirmeleri arasındaki tutarlığa bakılmıştır Creswell, J. W.

(2014). Yapılan hesaplama sonucunda veri kodlayıcı arasındaki tutarlık %80 bulunmuştur. Çalışmanın güvenilirliği için kodlayanlar arasında en az %70'lik bir görüş birliği gereklidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Çalışmada, bu değer üstüne çıktığı için belirlenen kategoriler bakımından güvenilir bir biçimde ölçüldüğü sonucuna varılmıştır. Dış güvenilirlik konusunda alınabilecek ikinci önlem, çalışmaya katılan kişilerin açık bir biçimde tanımlanmasıdır. Böylece, ileride yapılacak benzer araştırmalarda örneklem oluştururken bu tanımlamalar dikkate alınabilir. Bu nedenle bu araştırma kapsamında çalışmaya katılan kişiler ayrıntılı bir biçimde (öğrenim durumu, mesleki deneyim vb.) tanımlanmıştır. Veriler, incelemek isteyenlerin ulaşabileceği şekilde muhafaza edilmiştir (Karasar, 2012).

Tablo 5.'in devamı

Çocukların hayal güçlerini, yaratıcı ve eleştirel düşünme iletişim kurma ve duygularını anlatabilme yeterliliklerini uyarıcı materyaller geliştirilmesi	1	2,8
Paralel etkinliklerle amaca daha kolay ulaşılması	1	2,8
Açıklamaların detaylı olması	1	2,8
Gelişimsel problem yaşayan çocuklar için daha detaylı ve sıralı çıktılar olmalı	1	2,8
Çocukların yaş yeterliliklerine uygun olmadığından kullanılabilirliğinin zorlaşması	1	2,8
Öğretmen hedef aldığı davranışları çocuğun ihtiyaçlarına göre saptamalı	1	2,8
Görüşler Toplamı	35	100

Tablo 5'e göre araştırmaya katılan 27 okul öncesi öğretmenin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı yoluyla çocuklarda gerçekleşmesi beklenen yeterliliklere (öğrenme çıktıları) ilişkin 35 farklı görüş ortaya koymuştur. Bu görüşler sırasıyla, dengesiz dağılım var, genel çerçeve var, çıktıların kapsamı birbirinden farklı, çıktıların bazıları nadir-sık kullanılmakta, öğrenme çıktısı farklı farklı yorumlanabilir, eksik varmış gibi algılanması (%48,5), kazanımları gerçekleştirmede öğretmene kolaylık sağlamakta, sistemli bir eğitim programı uygulanmakta (%17,1), müziksel-drama etkinlikleri ile ilgili yeterli değil, yaratıcı estetik gelişim alanındaki öğrenme çıktıları artırılması (%5,7), çıktılar, çocukların gelişimsel özelliklerine uygun, kapsamlı ve çok yönlü düşünülmüş (%5,7), bir önceki programa benzemekte (%5,7), çocukların hayal güçlerini, yaratıcı ve eleştirel düşünme iletişim kurma ve duygularını anlatabilme yeterliliklerini uyarıcı materyaller geliştirilmesi (%2,8), paralel etkinliklerle amaca daha kolay ulaşılması (%2,8), açıklamaların detaylı olması (%2,8), gelişimsel problem yaşayan çocuklar için daha detaylı ve sıralı çıktılar olmalı (%2,8), çocukların yaş yeterliliklerine uygun olmadığından kullanılabilirliğinin zorlaşması (%2,8) ve öğretmen hedef aldığı davranışları çocuğun ihtiyaçlarına göre saptamalı (%2,8) gibidir. Katılımcı okul öncesi öğretmenlerinin birçoğunun, bazı çıktıları çok genel ve dengesiz buldukları görülmektedir. Bunun da öğrenme çıktılarının farklı yorumlanmasına sebep olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca bazı alanlarda daha fazla çıktıya ihtiyaç olduğunu vurgulamışlardır. Bunun yanında öğrenme çıktılarının uygun ve yararlı olduğu görüşünde olan öğretmenler de görülmektedir. Dört okul öncesi öğretmenin, öğrenme çıktıları ile ilgili görüşleri:

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Bu bölümde, nitel araştırma kapsamında Kuzey Kıbrıs'ta Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okul öncesi kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programına yönelik görüşleri ve programı kullanma durumlarını belirlemeyi amaçlayan görüşme sorularına verdikleri yanıtların analizleri sonucu elde edilen bulguların yorumlanmasına ve ilgili literatür ışığında tartışılmasına yer verilmiştir.

5.1.Öğretmen görüşme formunun “I. Bölüm-Demografik Bilgi Formu” kısmında yer alan okulöncesi öğretmenlerinin, hizmet içi eğitimlerin etkililiği hakkında düşüncelerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar

Araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin, 2016 MEB OÖEP ile ilgili yapılan hizmet içi eğitimlerin etkililiğini, program uygulanırken herhangi bir durumda danışacakları bir merci bulamamalarından kaynaklı olarak kısmen etkili olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Öğretmenler, 2016 MEB OÖEP'nin anlaşılabilir olması için hizmet içi eğitimlerin uygulamalı olarak daha etkin bir şekilde yapılması gerekliliğini vurgulamışlardır. Bu bulgu, Özsirkıntı, Akay ve Yılmaz Bolat (2014)'ın aynı çalışmalarında Adana İli'ndeki pilot okullarda 2012 OÖEP'ini uygulayan öğretmenlerin görüşlerinden elde edilen, uygun zamanda yeterli hizmet içi eğitimin sağlanmadığı bulgusu ile benzerlik göstermektedir. Bu bulgu, Işık (2015)'in çalışmasında ulaştığı, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun MEB 2013 OÖEP incelediğini ve çoğu öğretmenin hizmet içi eğitime katıldığı ve programı anlaşılır buldukları bulgusu ile ters düşmektedir. Aynı zamanda araştırmada elde edilen pilot uygulama okullarında program ile ilgili hizmet içi eğitimlerin etkililiğin yüksek olduğu bulgusu ile de benzerlik göstermektedir.

Elde edilen bulgulardan da anlaşıldığı gibi, öğretmenlere 2016 MEB OÖEP ile ilgili yapılan hizmet içi eğitimlerde program ve programın uygulaması hakkında detaylı bir şekilde bilgilendirme yapılmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca program

uygulanırken program ile ilgili takıldıkları veya ikide kaldıkları bir durumda iletişime geçip yardım alacak yetkili bulmakta sıkıntı yaşadıkları görülmektedir.

5.2. Okul öncesi öğretmenlerinin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının içeriği (çocuğu merkeze alarak çocuğun gelişimsel gereksinimlerini, bütüncül gelişimini, çocuğun ilgi ve gereksinimlerini yaşanan çevre koşulları ile dikkate alma) hakkındaki görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar

Araştırmada,2016 MEB OÖEP'nin içeriği, okul öncesi öğretmenlerinin büyük bir kısmı tarafından uygun bulunmuştur. Öğretmenler, programın içeriğinin, çocukların gelişim özelliklerine ve ihtiyaçlarına göre etkinlikleri yapmasını sağladığını belirtmişlerdir. New Jersey State Department of Education (2014)'ın çalışmasında küçük çocukların özel ihtiyaçlarını yüksek kaliteli bir okul öncesi programında desteklemek için, okul öncesi standartlarını etkin bir şekilde kullanmanın önemli olduğu bulgusuyla benzerlik göstermektedir. Dağal ve Duman (2016)'ın araştırmalarında ulaştıkları, öğretmenlerin öğrenci merkezli eğitimi savundukları, kazanım ve göstergeleri seçerken öğrencilerin ihtiyaçlarına dikkat ettikleri bulguları da araştırmada elde edilen bu bulguyu destekler niteliktedir.

Bunun yanında öğretmenlerin çocuğun ilgisine göre program hazırlamakta bazı güçlüklerle karşılaştıkları bulgusuna da ulaşılmıştır. Bu güçlüklerin, sınıfların kalabalık olması, yardımcı öğretmenin olmaması, fiziksel şartların yetersizliği ve öğrenme merkezlerinin olmaması gibi durumlar olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin ifadelerinden, öğretmenlerin çoğunluğunun 2016 MEB OÖEP'nin içeriğini çocukların gelişim özelliklerine uygun buldukları anlaşılmaktadır. Bunun yanında okulların fiziki yetersizlikleri, materyal eksikliği, sınıflarda öğrenme merkezlerinin olmaması ve sınıfların kalabalık oluşundan kaynaklı çocukların ilgileri doğrultusunda programı hazırlamakta zorlandıkları da görülmektedir.

5.3. Okul öncesi öğretmenlerinin, sahip oldukları mesleki bilgileri ve yeterlilik düzeyleri ile 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının kullanılabilirliğine ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin, 2016 MEB OÖEP'nin öğretmeni tekdüzelikten kurtaran, araştırmaya yönelten bir program olduğunu belirtmişlerdir. Işık (2015)'in araştırmasında ulaştığı, eğitim program kitabı ve etkinlik kitabının öğretmenlere rehberliği ettiğine ilişkin olumlu bulguları da araştırmada elde edilen olumlu bulguyu destekler niteliktedir. Öğretmenlerin, programın kullanılabilirliğine ilişkin olumlu görüşlerinden elde edilen bulgu Dilek ve Duman (2014)'in çalışmalarında, öğretmenlerin 2006 OÖEP'nin amaçlarını, belirli gün ve haftaları uygulanabilir bulgusu ile de benzerlik göstermektedir.

Bir okul öncesi öğretmenin kolaylıkla uygulayabileceği, ama bazı zamanlarda yeterli hizmet içi eğitim alınmadığından dolayı temaları belirlemede ve uygulamada zorluk yaşandığını vurgulamışlardır. Ayrıca okullarda malzeme, öğretim ortamları, öğrenci çeşitliliği kaynaklı olarak uygulamalarda olumsuzluklarla karşılaşıldığı bulgusuna da ulaşılmıştır. Dilek ve Duman (2014)'in aynı çalışmalarında, etkinliklerin(oyun ve hareket, müzik etkinliği ve Türkçe dil etkinlikleri) kısmen uygulanabilir olduğu bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Bu bulgular ışığında anlaşıldığı gibi, programın kullanılabilirliğini olumsuz etkileyen en büyük faktörün öğretmenler tarafından programın iyi bilinmemesidir. Bunun yanında okul ve sınıfların fiziki yapısının yetersizliği ve sınıfların kalabalığı olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca öğretmenler, programla ilgili hizmet içi eğitimlerin sıklığı ve kapsamı artırıl ve gerekli koşullar sağlanırsa programın uygulanabilir olduğunu düşünerek olumlu görüş de bildirdikleri görülmektedir.

5.4.Okul öncesi öğretmenlerinin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı yoluyla çocuklarda gerçekleşmesi beklenen yeterliliklerine (öğrenme çıktıları)ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar

Katılımcı öğretmenlerin büyük bir kısmı programda öğrenme çıktılarının genel ve dengesiz verildiği gibi olumsuz yönde görüş belirtmişlerdir. Katılımcıların

bir kısım, bazı alanlarda daha detaylı ve fazla öğrenme çıktılarına ihtiyaç olduğu görüşünü vurgulamışlardır. Bunun yanında bazı katılımcılar ise olumlu olarak çocuklarda gerçekleşmesi beklenen yeterliliklerin çocukların gelişimsel özelliklerine uygun olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmada elde edilen olumlu bulgular ile Özsırkıntı, Akay ve Yılmaz Bolat (2014)'ın çalışmalarındaki olumlu bulgular benzerlik göstermektedir. Bu bulgular, Adana İli'ndeki öğretmenlerin, 2012 okul öncesi programındaki kazanım ve göstergelerin açık, anlaşılır ve amacına uygun olduğu, öğretmenlerin programa ve yapılan yeniliklere yönelik olumlu tutum sergiledikleri doğrultusundadır. Tükel (2017)'de çalışmasında okul öncesi öğretmenlerinin 2013 OÖEP'deki kazanım ve göstergeler ile ilgili olarak olumlu görüş belirttikleri bulgu ile araştırmada elde edilen olumlu bulgu paralellik göstermektedir.

Öğretmenlerin görüşlerinden elde edilen bulgulardan, öğretmenlerin büyük bir kısmının programda yer alan öğrenme çıktılarının dağılımın genel buldukları, bazı öğrenme alanlarındaki öğrenme çıktılarının açıklamalarının detaylı olmamasından kaynaklı öğretmenler tarafından farklı farklı yorumlanmasına (çıktıların eksik veya fazla varmış gibi) sebep olduğu anlaşılmaktadır. Bulgularda, azda olsa öğretmenlerin bir kısmının olumlu görüşte oldukları, öğrenme çıktılarının çocukların gelişimsel özelliklerine uygun olduğu ve öğretmene kolaylık sağladığını vurgulamaktadır.

5.5. Okul öncesi öğretmenlerinin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının özelliklerine ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar

Araştırmada, okul öncesi öğretmenleri, 2016 OÖEP'nin özelliklerini birçok yönden beğendiklerini belirtmişlerdir. Bu olumlu bulgu, European Commission (2014)'ın erken çocukluk eğitimi sağlanması için çocukların ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenmiş bir programla olabileceği bulgusu ile benzerlik göstermektedir. Bir diğer benzer çalışma ise Düşek ve Dönmez (2012)'in araştırmalarında elde ettikleri, Türkiye'de yayımlanan okul öncesi eğitim programlarını esnek, öğrenci merkezli ve çocukların gelişim özelliklerine uygun bir şekilde hazırlandığı bulgusuna ulaşılmış olan çalışmadır. Özsırkıntı, Akay ve Yılmaz

Bolat (2014)'ın çalışması Adana İli'ndeki öğretmenlerin, okul öncesi eğitim programının öğrenci merkezli, esnek ve aktif öğrenme sağlayan program bulgusu ile araştırmada elde edilen olumlu bulgu paralellik göstermektedir.

Okul öncesi öğretmenleri, programın çağdaş, çocuğun gelişimine uygun, çocukların ilgi ve gereksinimlerini göz önünde bulundurarak hazırlanmış bir program olması yanında programın özelliklerini uygulamak için öğretmenin program hakkında yeterli bilgiye ve iyi bir donanıma sahip olmasının gerektiğini vurgulamışlardır. Ayrıca fiziksel ortamların, öğrenme merkezlerinin eksikliğinin ve öğrenci sayısının fazlalığının programı uygulamakta sıkıntı yarattığı bulgusuna ulaşılmıştır. Bu bulgular, Tükel (2017)'in çalışmasında, öğretmen görüşleri ile 2013 OÖEP'nin değerlendirmesine ilişkin öğretmen görüşlerinden elde edilen fiziki yetersizlik nedeniyle öğrenme merkezlerinin oluşturulamaması problemi bulguları ile benzerlik göstermektedir. Bir diğer çalışma olan Tuncer (2015)'in çalışmasında, MEB 2013 programında öğrencinin, okul öncesi eğitimdeki çağdaş programlara kıyasla daha pasif olduğunu ve öğretmenin daha etkin rol oynadığı bulguları araştırma bulguları ile tutarlılık göstermemektedir.

Bu bulgular ışığında, okul öncesi öğretmenlerinin, 2016 OÖEP'nin özelliklerini çağdaş ülke normlarında, çocuğun gelişimine uygun, çocukların ilgi ve gereksinimlerini göz önünde bulunduran hazırlanmış bir program olmasından dolayı beğendikleri anlaşılmaktadır.

5.6.Okul öncesi öğretmenin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının sağlık ve fiziksel gelişim öğrenme alanına ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar

Araştırmaya katılan bazı okul öncesi öğretmenlerinin,2016 MEB OÖEP' nın sağlık ve fiziksel gelişim öğrenme alanına ilişkin olumlu görüşler belirttikleri görülmüştür. Bu görüşler, çocukların gelişimine uygun etkinlikler ile sağlıklı beslenme, özbakım (el-beden temizliği, sağlıklı beslenme, hastalıklardan korunma vb.), kaba motor becerilerinin(emekleme, ayakta durma, yürüme, koşma vb.) ve ince motor becerilerinin (tutma, kavrama, yazma, yırtma, çizme, yapıştırma, kesme vb.)

desteklenebileceğidir. Olumlu yöndeki bulgular, Gelişli ve Yazıcı (2012)'nin çalışmalarında Türkiye'de 1994, 2002 ve 2006 yıllarında hazırlanan okul öncesi eğitim programlarının içeriğinin, çocuk merkezli programlar olduğu, bu üç programda da çocuklarının fiziksel, duygusal, sosyal ve bilişsel yönden gelişimlerini hedeflemiş olması bulguları ile benzerlik göstermektedir. Ayrıca aynı çalışmada, programlarda yer alan amaçların, öğrenme süreçlerinin çocukların yaşlarına ve gelişim özelliklerine uygun, ilgileri ve gereksinimleri dikkate alınarak oluşturulduğu yönündeki bulguları da elde edilen bulguyu destekler niteliktedir.

Bunun yanında bazı öğretmenler ise sağlık ve fiziksel gelişim öğrenme alanının karışık ifade edildiğini ayrıca fiziksel gelişim öğrenme alanının detaylandırılması gerektiği düşüncesinde olduklarını belirtmişlerdir.

Elde edilen bulgulardan da anlaşıldığı gibi öğretmenlerin, sağlık ve fiziksel gelişim öğrenme alanının, oyunlar yoluyla, çocukların gelişimlerine uygun ve fiziksel etkinlikler (egzersiz) ile verildiğinde özbakım, kaba-ince motor becerilerini geliştirdiği yönünde olduğu anlaşılmaktadır.

5.7.Okul öncesi öğretmenin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının dil, iletişim ve okuma -yazmaya hazırlık öğrenme alanına ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar

Çalışmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, 2016 MEB OÖEP'nin dil, iletişim ve okuma -yazmaya hazırlık öğrenme alanına (sözel dil, dinleme-konuşma - yazılı dil, okuma-yazma)(görsel-teknolojik okuryazarlık; trafik ışıkları, sınıf kuralları panosu, bilgisayar, telefon, televizyon gibi teknolojik aletlerin üzerinde bulunan semboller ile harf ve sayı sembolleri gibi görsel işaretlerin anlamını kavrama) ilişkin çocukların yaş ve gelişim düzeyine ve günümüze uygun olduğu görüşünde olduklarını belirtmişlerdir. Gelişli ve Yazıcı (2012)'nin çalışmasında 2006 yılı programında yer alan amaç ve kazanımların, ilköğretim programlarında benimsenen ortak becerilerin tümünü kapsayacak şekilde yeniden düzenlendiği bulguları ile benzerlik göstermektedir. Bir diğer çalışma Alışkan ve Güneşli (2016)'nin okul öncesi öğretmenlerinin çocukların en çok konuşma becerisini geliştirdiklerini,

Türkçe dil etkinliklerinde; en çok düz-anlatım yöntemini, kitap ve kitap köşesini kullandıkları görüşlerinden elde edilen bulgular ile de benzerlik göstermektedir.

Bunun yanında özellikle okuma-yazmaya hazırlık öğrenme alanı konusunda iki karşı görüş olduğu görülmüştür. Okul öncesi öğretmenlerinin bir kısmının dil, iletişim ve okuma-yazmaya hazırlık öğrenme alanının çocuklarda ilkökul öncesi konuşma, yazıya hazırlık becerilerinin (kitaplara ve okumaya ilgi gösterme, kitaplardaki bazı harfleri tanıma, ses farkındalığı, çevresindeki yazılı materyallere ilgi gösterme, el-göz koordinasyonunu geliştirmeye yönelik etkinliklere katılma, yazı yazmaya ilgi gösterme) gözlenebildiği ile ilgili olumlu görüşler belirttiği görülmektedir. Demirbilek (2012)'in çalışmasında elde edilen, okul öncesi eğitim gören öğrencilerin başarılarını artırmak için çizgi karakterlerinin ve etkili öğretim yöntemlerinin kullanılması gerektiği bulguları ile de benzerlik göstermektedir.

Diğer okul öncesi öğretmenlerinin ise olumsuz görüşler belirttiği görülmüştür. Bu görüşler de ilkökula hazırlık olarak bu alandaki çıktılarının yetersiz olduğu, çıktılarının düzenlenmesi gerektiği görüşleridir. Bir diğer ulaşılan ve dikkat çeken bulgu ise okuma-yazmaya hazırlık çıktılarının öğretim amaçlı olmadığı, hazırbulunuşluluk amaçlı olması gerektiği, bu konu ile ilgili öğretmenler ve ailelerin bilgilendirilmesi gerektiğidir. Bu bulgu, Güneyli ve Baykent Özyel (2016)'in araştırmasında elde edilen, okul öncesi ve ilkökul öğretmenlerinin Kıbrıs'taki öğretim programlarına ilişkin bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu bulgusunu da desteklenir niteliktedir.

Bu bulgular ışığında, çalışmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin çoğunluğunun çocukların dil, iletişim ve okuma -yazmaya hazırlık öğrenme alanında çeşitli etkinliklerle, sözel ve yazılı dilini kullanma becerilerini ve görsel-teknolojik okuryazarlığını geliştireceği yönünde olduğu anlaşılmaktadır. Bunun yanında öğretmenlerin özellikle okuma-yazmaya hazırlık öğrenme alanı konusunda üç farklı görüşte olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin bir kısmı ilkökula hazırlık olarak bu alandaki çıktılarının yeterli olduğunu, çocuklarda ilkökul öncesi konuşma, yazıya hazırlık gözlenebildiği yönünde olumlu görüş bildirirken, diğer öğretmenler çıktılarının

yetersiz olduğu, çıktılarının tekrardan düzenlenmesi gerektiği yönünde olumsuz görüş bildirdikleri söylenebilir. Dikkat çeken ve vurgulanan ise okuma-yazmaya hazırlık çıktılarının hazırbulunmuşluk amaçlı uygulanması gerektiği yönündeydi. Bu konu ile ilgili öğretmenlere ve ailelere yapılacak bilgilendirmenin gerekli olduğu yönünde anlaşılmaktadır.

5.8.Okul öncesi öğretmenin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının matematik ve mantıksal düşünme öğrenme alanına ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar

Katılımcı öğretmenler, 2016 MEB OÖEP'nin matematik ve mantıksal düşünme öğrenme alanının (matematik; duyuları yoluyla çevresindeki nesnelere özelliklerine göre ayırt eder; şekli, rengi, büyüklüğü, dokusu gibi özelliklerine, benzerliklerine ve farklılıklarına göre eşleştirme, sınıflandırma ve örüntü oluşturma/ölçü birimlerini tanıma ve kullanma)(mantıksal düşünme; günlük yaşamda karşılaştığı problemlere mantıksal çözümler üretme) çocukların yaş ve gelişim düzeyine uygun olduğu görüşündedirler. Ayrıca çocukların yaşamıyla bütünleşen ve problem çözme becerilerinin gözlenebilir olduğunu belirtmişlerdir. Bu bulgular, Ergül (2018)'ün çocukların olasılıksal akıl yürütme becerilerinde cinsiyet farkı bulunmadığı ve bu becerilerin yaşla birlikte gelişme gösterdiği bulgusu ile benzerlik göstermektedir. Bir diğer benzer çalışma ise Özdemir (2015)'in Kıbrıs'taki geleneksel çocuk oyunlarını kübik öğretim programı temelinde okul öncesi eğitim ve bilişsel gelişim kazanımlarla ilişkilendirilmesi çalışmasında elde edilen, yeni eğitsel kazanımların eklenmesine katkı koyacağı bulgularını elde ettiği çalışmadır.

Elde edilen bulgular ışığında, katılımcı öğretmenlerin, matematik ve mantıksal düşünme öğrenme alanının, çocukların yaş ve gelişim düzeyine uygun olduğu ve sosyal ve fiziksel çevreleri ile bütünleştirerek mantıksal çözümler üretme, problem çözme, eleştirel düşünme becerilerini olumlu geliştirdiği yönünde görüş bildirdikleri anlaşılmaktadır.

5.9.Okul öncesi öğretmeninin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının fen, doğa ve çevresel farkındalık öğrenme alanına ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar

Okul öncesi öğretmenleri, 2016 MEB OÖEP'inin fen, doğa ve çevresel farkındalık öğrenme alanının (canlı - cansız tüm varlıkları tanıma, canlıların yaşam haklarına saygılı davranma ve doğaya karşı sorumluluklarını kavrama)çocukların gelişim düzeyine uygun olduğunu belirtmişlerdir. Çocuklarda yaşadığı çevreyi tanıma, canlı-cansız nesnelere inceleme, merak duygusunu giderecek, basit teknoloji kullanabilme, deney, gözlem yapma, neden-sonuç ilişkileri kurma gözlemlenebilir olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu bulgular, Eğitimci (2010)'in çalışmasında, okul öncesi dönemde olan 4-5 yaş çocuklarının doğa olayları hakkındaki algılarını ortak yaklaşımları kullanarak cevaplar verdikleri bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Diğer benzerlik gösteren çalışmalar, Koryürek (2010)'in 4-5 yaş çocuklarının gece-gündüz ve mevsimlerin oluşumlarına ilişkin kavram yanılgılarının aynı olduğu çalışma ve Ulu ve Kiraz (2013)'in2013 OÖEP'da yer alan bilim ve doğa temalı çalışmalarının ve bilişsel gelişim düzeyinin artırılması bulguları ile de benzerlik göstermektedir.

Öğretmenlerin görüşlerinden elde edilen bulgulardan, fen, doğa ve çevresel farkındalık öğrenme alanının çocukların gelişim düzeyine uygun olduğu, çocukların kendilerini, çevrelerini, doğayı, canlı - cansız nesnelere, doğadaki olaylarını gözlemleyerek ve etkinlikler sırasında çeşitli materyalleri ve teknolojiyi kullanmayı geliştirdiklerini yönünde görüş bildirdikleri anlaşılmaktadır.

5.10.Okul öncesi öğretmeninin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının kişisel, sosyal ve duygusal öğrenme alanına ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar

Çalışma grubundaki okul öncesi öğretmenlerinin, 2016 MEB OÖEP'inin kişisel, sosyal ve duygusal öğrenme alanının (kendileriyle ilgili farkındalık geliştirme, duygularının farkına varma, özyeterlilik kazanma, farklı kültürleri tanıma, empati kurma)çocuğun kendi duygularını, çevreye karşı duygularını geliştirdiği görüşünü belirtmişlerdir. Çocuğun özgüvenini, kendini ifade etme becerisini ve

toplumsal uyum süreçlerini geliştirdiği bulgusuna ulaşılmıştır. Aral ve Kadan (2018)'in 2013 OÖEP'nda yer alan kazanım ve göstergelerin gelişim alanlarına göre değerler eğitiminde sorumluluk, saygı, dayanışma, güven, sevgi, hoşgörü, özgürlük, eşitlik, dostluk ve adalet değerleri yer verildiği bulguları ile benzerlik göstermektedir. Ayrıca Gelişli ve Yazıcı (2012)'nin araştırmalarında elde ettikleri, 1994, 2002 ve 2006 yıllarında hazırlanan okul öncesi eğitim programlarının okul öncesi çocuklarının fiziksel, duygusal, sosyal ve bilişsel yönden gelişimlerini hedeflemiş ve çocukların bu gelişim alanlarında çok yönlü gelişimlerini geliştirdiği yönündeki bulguları da elde edilen bulguyu destekler niteliktedir.

Araştırmada elde edilen bulgular Özdemir (2015)'in araştırmasında, oyun yoluyla, öğrenci, öğretmen, aile, okul yetkilileri, ulusal ve uluslararası kuruluşları da öğrenme sürecin içine etkin bir şekilde katması ve yeni sosyal özellik ve beceriler, sosyal ve aktif öğretmen-öğrenci rolleri yaratılması ve kültür aktarımı yapılması bulgularını destekler niteliktedir.

Bu bulgular ışığında, okul öncesi öğretmenlerinin çocuğun kişisel, sosyal ve duygusal öğrenme alanının çocukların gelişim düzeyine uygun olduğu, çocuğun kendini, duygularını, sosyal çevresini tanımayı, özgüvenini geliştirdiğini ve topluluk içinde rahat davranışlar sergilediğini, toplumsal farkındalık becerisini geliştirdiğini, karşılaştığı farklı kültürdeki insanlarla olumlu ilişkiler ve empati kurmayı öğrendiği ve geliştirdiği yönünde olduğu anlaşılmaktadır.

5.11.Okul öncesi öğretmenin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının yaratıcı ve estetik gelişim öğrenme alanına ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar

Katılımcıların, 2016 MEB OÖEP'inin yaratıcı ve estetik gelişim öğrenme alanına (hayal güçlerini ve yaratıcılıklarını geliştirme, duygu ve düşüncelerini; çeşitli sanat, medya, müzik, hikaye anlatma, bedensel hareketlerle ifade etme, öğrenilen bilgiyi uygulamaya yönelik beceri geliştirme)ilişkin iki karşı görüş olduğu görülmüştür. Bir görüş, bu alanın çocukların gelişim düzeyine uygun olduğu görüşüdür. Rıza (2012)'nin çalışmasında, çocukların yaratıcılığını ortaya çıkarmak ve desteklemek için okul öncesi eğitimde yaratıcılık ve estetik alanı ile ilgili

kavramların eğitimde kullanılması bulguları ile benzerlik göstermektedir. Aynı zamanda Kocaoğlan (2015)'ın okul öncesi dönemde olan 4-5 yaş çocuklarına geliştirmiş olduğu drama destekli öğretim etkinliklerinin çocukların dil gelişimine etkisi olduğu, drama etkinliklerinde istekli oldukları, özellikle dil becerilerinden dinleme ve konuşmanın aktif olarak kullanıldığı bulguları ile de araştırmada elde edilen bulguları paralellik göstermektedir.

Bir diğer görüş ise öğrenme çıktılarının tekrardan düzenlenmesi gerektiği görüşüdür. Ayrıca yaratıcı sanat etkinliklerinin, müzik, sanat, drama, tiyatro gibi etkinliklerin geliştirilmesi ve çalışmaların artırılması gerektiği bulgusuna ulaşılmıştır.

Bu bulgular ışığında, okul öncesi öğretmenlerinin yaratıcı ve estetik gelişim öğrenme alanına yönelik iki farklı yönde görüşleri olduğu anlaşılmaktadır. Okul öncesi öğretmenlerinin bir kısmının olumlu, bu alanın çocuğun çocukların gelişim düzeyine uygun olduğu, çocukların yaratıcı etkinlikler yoluyla duygu ve düşüncelerini ifade etmeyi geliştirdiğini, çevrelerini gözlemleyip keşfederek girişimcilik becerilerini, eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirdiği yönünde olduğu anlaşılmaktadır. Bir diğer görüş ise öğrenme çıktılarının tekrardan düzenlenmesi ve yaratıcı sanat etkinliklerinin, müzik, sanat, drama, tiyatro gibi etkinliklerin geliştirilmesi ve çalışmaların artırılması gerektiği görüşüdür

5.12.Okul öncesi öğretmenin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programıyla çocuklarda gerçekleşmesi beklenen yeterliliklerin, uygulamada (pratikte) uygun ölçme araçları ile ölçülebilirliğine ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar

Okul öncesi öğretmenlerinin, 2016 MEB OÖEP'ı ile çocuklarda gerçekleşmesi beklenen yeterliliklerin, uygun ölçme araçları ile pratikte de ölçülebilir olduğuna ilişkin ortak görüş ortaya koydukları görülmüştür. Sapsağlam (2013)'ın çalışmasında, 2002, 2006 ve 2013 okul öncesi eğitim programlarında değerlendirmenin çok yönlü ve aynı zamanda çocuğun ve öğretmenin değerlendirilmesi şeklinde olduğunu belirlemiş olduğu bulgularla benzerlik göstermektedir. Aynı zamanda Işık (2015)'ın okul öncesi öğretmenlerinin programda

yer alan çocuk gözlem formu, gelişim raporu ve portfolyo değerlendirme araçlarını kullandıkları bulgularını bu araştırma bulguları da destekler niteliktedir.

Öğretmenler, gözlem formlarının işlerliliğinin olduğunu fakat sınıfların kalabalık olması ve sınıfta tek olmaları nedeniyle çocukla ilgili anında not alamadıklarını belirtmişlerdir. Bu durumun da değerlendirmenin gerçek anlamda yapılmasını engellediğini vurgulamışlardır. Öğrenme çıktılarını, aylık izleme formu uygulanmakta zorlandıkları, çok az öğretmenin haftalık öğrenci izleme formunu, aile bilgi formunu uyguladıkları ve daha kolay tutulacak ölçme araçları yapılmasının yararlı olacağı bulgularına ulaşılmıştır.

Okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerinden elde edilen bulgulardan da anlaşıldığı gibi, 2016 MEB OÖEP'ı ile çocuklarda gerçekleşmesi beklenen yeterliliklerinin, uygun ölçme araçları ile pratikte de ölçülebilir olmasının yanında pratikte, değerlendirme araçlarının uygulanması sırasında öğretmenlerin sınıfta tek olması ve kalabalık sınıflarda uygulamanın zor olması, öğretmenlerin zamanlarının yetmemesinin değerlendirme araçlarının uygulanabilirliğini olumsuz yönde etkilediği söylenebilir.

5.13.Okul öncesi öğretmenin,2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının sizce neler içermesi gerekir, ne gibi düzenlemeler öneririsiniz görüşlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlar

Okul öncesi öğretmenlerinin çoğunluğu,2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları, verilen hizmet içi eğitimlerin az ve içerik olarak yeterli olmadığını görüşünü belirtmişlerdir. Programın uygulanabilirliğinin artırılması için öğretmenlere ve yöneticilere daha sık ve süreklilik içeren, aktif katılımlı hizmet içi eğitimlerin düzenlenmesinin gerekliliğini vurgulamışlardır. Okul öncesi kurumları denetlemenin artırılması ve programda küçük düzenlemeler yapılması, değerlendirme bölümü, değerlendirme formları öğretmen için pratik hale getirilmesi gerektiği bulgusuna ulaşılmıştır. Bulgular, Günsel (1994)'in araştırmasında, KKTC' de çağdaş bir okulöncesi eğitim sisteminin kurulmasının gerekliliğini bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

Bir diğ er benzer ç alışma ise Dilek ve Duman (2014)'ın ç alışmalarıdır. Bu ç alışmada elde edilen, ö ğ retmenlerin programın amaç larını uygulanabilir olarak de ğ erlendirdikleri, etkinlikleri kısm en uygulanabilir olarak de ğ erlendirdikleri bulguları benzemektedir. Ayrıca ç oç u ğ u de ğ erlendirme araç larını bazen uyguladıkları bulguları ile de benzerlik göstermektedir. Işık (2015)'ın araştırmasındaki bulgular, okul önc esi ö ğ retmenlerin ö ğ renme merkezlerini fiziksel yetersizlikler ve materyal eksikli ğ inden dolayı kısm en oluşturabildikleri do ğ rultusundadır.

Tükel (2017)'in ç alışmasında ö ğ retmenlerin 2013 Okul Ö ncesi E ğ itim Programını, günlük planlar ve günlük e ğ itim planı akışı, etkinlikler ile ilgili görüşlerinin olumlu belirtmiş lerdir. Fiziki yetersizlik nedeniyle ö ğ renme merkezlerinin oluşturulamaması ve programının genel de ğ erlendirmesini yapamaması problemler olarak ifade ettikleri bulguları da benzerlik göstermektedir. Göle ve Temel (2015)'in araştırmalarında ise nitelikli bir okul önc esi e ğ itim programında bulunması gereken özelliklerine ilişkin, ö ğ retmen-ç oç uk arasındaki ilişkilerle, program müfredatı, e ğ itim süreci, de ğ erlendirme ve aile katılımı maddelerinin nitelikli bir programda bulunması gereken önemli özellikler oldu ğ u bulguları da benzerlik göstermektedir.

Okul önc esi ö ğ retmenlerinin görüşlerinden elde edilen bulgulardan da anlaşıldı ğ ı gibi, 2016 MEB OÖEP ile ilgili bugüne kadar yapılan hizmet iç i e ğ itimlerde programın içeri ğ i ve programın uygulanması hakkında detaylı bir şekilde bilgilendirme yapılmadı ğ ından dolayı ö ğ retmenlerin program hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları, anlaşılmaktadır. Ö ğ retmenlerin, programın uygulanabilirliğ inin artırılması için hizmet iç i e ğ itimlerin daha sık, uygulamalı ve sadece ö ğ retmenlere de ğ il yöneticilere ve denetmenlere de düzenlenmesi gerekti ğ i yönünde görüş bildirdikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca araştırmada elde edilen veriler ış ığında, 2016 MEB OÖEP'nda küçük düzenlemeler yapılması, de ğ erlendirme bölümünün, de ğ erlendirme formlarının ö ğ retmen için pratik hale getirilmesi programın uygulanabilirliğini olumu yönde etkileyece ğ i sö ylenebilir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın sonuç ve önerilerine ilişkin bilgilerine yer verilmiştir.

6.1. Sonuç

Araştırmadan elde edilen sonuçlar şunlardır.

- Araştırma bulgularına göre, okul öncesi öğretmenleri, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programına yönelik hizmet içi eğitimlerin etkililiğinin kısmen olduğu, program uygulandıktan sonra herhangi bir durumda danışacakları bir merci bulamadıklarını ve eğitimlerin daha sık ve çok yapılması gerektiğini vurgulamışlardır. Okul öncesi öğretmenleri, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının anlaşılabilir olmasını aktif olarak yapılacak hizmet içi eğitimlerle sağlanabileceği görüşümde birleştikleri sonucu elde edilmiştir.
- Okul öncesi öğretmenlerinin büyük bir kısmının, programın içeriğini güzel bulmalarına rağmen sınıfların kalabalık olması, alınan etkinliklerin tüm çocuklara hitap etmemesi nedeniyle uygulanabilirliği zorlaştığı sonucu elde edilmiştir.
- Okul öncesi öğretmenin, sahip oldukları mesleki bilgileri ve yeterlilik düzeyleri ile 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının kullanılabilirliğine ilişkin görüşleri incelendiğinde, öğretmenlerin eğitim programının, bir okul öncesi öğretmenin kolaylıkla uygulayabileceği, öğretmeni tekdüzelikten kurtaran sistemli bir program olduğunu ifade etmişlerdir. Bunun yanında, programla ilgili yeterli hizmet içi eğitim almadıklarından dolayı programı uygularken bazı konularda ikide kaldıkları noktalar olduğunu, okullarda malzeme, öğretim ortamları, öğrenci çeşitliliği kaynaklı olarak uygulamalarda olumsuzluklarla karşılaştıkları sonucu ortaya çıkmıştır.
- Okul öncesi öğretmenlerinin birçoğu, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı öğrenme çıktılarının bazılarının çok genel ve dengesiz olması, öğrenme çıktılarının farklı yorumlanmasına sebep olduğu görüşümde birleştikleri sonucu elde edilmiştir. Öğretmenler bazı alanlarda daha fazla

çıktıya ihtiyaç olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrenme çıktılarının uygun ve yararlı olduğu görüşünde olan öğretmenler de saptanmıştır.

- Okul öncesi öğretmenleri, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının özelliklerinin birçok yönden güzel olduğunu, fakat esnek ve sarmal olması ve öğretmenlerin program hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarından dolayı etkinliklerin dikkatli hazırlanması gerektiği sonucu elde edilmiştir.
- Okul öncesi öğretmenlerinin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının sağlık ve fiziksel gelişim öğrenme alanının, çocukların gelişimine uygun etkinliklerle desteklenmesi ile sağlıklı beslenme, özbakım ve ince motor-kaba motor becerilerini desteklediği görüşünde birleştikleri sonucu elde edilmiştir. Bu gelişim alanının net olmadığı, karışık ifade edildiği ve fiziksel gelişim öğrenme alanının detaylandırılması gerektiği görüşünde olan öğretmenler de saptanmıştır.
- Okul öncesi öğretmenlerinin çoğunluğunun, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının dil, iletişim ve okuma -yazmaya hazırlık öğrenme alanının çocukların yaş ve gelişim düzeyine ve günümüze uygun olduğu görüşümde birleştikleri sonucu elde edilmiştir. Bu öğrenme alanının teknolojiyi ele almasını güzel bir uygulama olarak gördükleri tespit edilmiştir. Öğretmenlerin özellikle okuma -yazmaya hazırlık öğrenme alanına ilişkin farklı görüşleri saptanmıştır. Bir kısmı çocuklarda ilkokul öncesi çizim, konuşma, yazıya hazırlık ve tüm iletişim becerilerinin gözlenebildiğini, bir kısmı ise ilkokula hazırlık olarak bu alandaki çıktılarının yetersiz, çıktılarının düzenlenmesi gerektiği görüşünde olduğu saptanmıştır. Okuma-yazmaya hazırlık çıktılarının öğretim amaçlı olmadığı, farkındalık ve hazır bulunuşluluk amaçlı olması gerektiği ve bu yaşta okuma-yazmaya hazırlıkla ilgili öğretim olmadığını öğretmenlerin ve ailelerin bilgilendirilmesi gerektiğini görüşünde olan öğretmenler de saptanmıştır.
- Matematik ve mantıksal düşünme öğrenme alanının, 2016 Okul Öncesi Eğitim Programında yer verilmesinin okul öncesi öğretmenleri tarafından güzel bir uygulama olarak görüldüğü saptanmıştır. Bu alanın çocukların yaş ve gelişim düzeyine uygun olduğu ve çocukların yaşamıyla bütünleşen ve problem çözme becerilerini geliştirdiği görüşümde oldukları sonucu elde edilmiştir.

- 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının fen, doğa ve çevresel farkındalık öğrenme alanının çocukların yaş ve gelişim düzeyine uygun, çocuklarda yaşadığı çevreyi tanıma ve gelecek yaşantılarını oluşturma, canlı-cansız nesnelere inceleme, merak duygusunu giderecek, basit-karmaşık teknoloji kullanabilme ve deney, gözlem yapma, neden-sonuç ilişkileri kurma yönlerini desteklediği sonucu ortaya çıkmıştır.
- Okul öncesi öğretmenlerinin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının kişisel, sosyal ve duygusal öğrenme bu öğrenme alanının çocuğun özgüvenini, toplumsal uyum süreçlerini ve çocuğun kendini ifade etme becerisini geliştirdi görüşünde oldukları sonucu elde edilmiştir. Çocukların topluluk içinde rahat tavırlar sergilemeye, rahat konuşmaya başladıklarının gözlemlendiği yönünde olumlu sonuç ortaya çıkmıştır.
- Okul öncesi öğretmenlerinin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının yaratıcı ve estetik gelişim öğrenme alanının çocukların yaş ve gelişim düzeyine uygun olması yanında çıktılarının tekrardan düzenlenmesi gerektiği yönünde iki farklı görüşte oldukları sonucu elde edilmiştir. Müzik, sanat, drama, tiyatro, yaratıcı sanat etkinliklerinin geliştirilebileceği ve çalışmaları artırılabilirliği yönünde görüş sundukları saptanmıştır.
- Okul öncesi öğretmenlerinin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programıyla çocuklarda gerçekleşmesi beklenen yeterliliklerinin, pratikte uygun ölçme araçları ile ölçülebilir olduğu görüşümde birleştikleri sonucu elde edilmiştir. Öğretmenlerin, sınıfların kalabalık olması değerlendirmenin gerçek anlamda yapılmasını zorlaştırdığını, değerlendirmeleri detaylı tutmanın mümkün olmadığı yönünde görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Daha kolay tutulacak ölçme araçları yapılmasını çözüm önerisi olarak sundukları saptanmıştır.
- Okul öncesi öğretmenlerinin, 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının onlara göre neler içermesi gerektiği, ne gibi düzenlemeler önerilere dair yaptıkları açıklamalar incelendiğinde farklı görüşler ortaya çıkmıştır.

Bunlar;

- 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının uygulanabilirliği artırılmalı için öğretmenlere, yöneticilere ve denetmenlere süreklilik içeren, aktif katılımlı hizmet içi eğitimler, seminerler düzenlenmesi,

- Denetleme sıkıntılarının giderilmesi için okul öncesi için denetmen yetiştirilmesi,
- Programın anlaşılması ve işlevinin artırılması için programda küçük düzenlemeler yapılabileceği ve değerlendirme bölümü, değerlendirme formları öğretmen için pratik hale getirilebileceği,
- Okulların fiziksel donanım eksikliğini, sınıf ortamlarının eksikliğini, öğretmen eksikliğini giderilmesi gibi görüşler.

Sonuç olarak Kuzey Kıbrıs'ta Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi okul öncesi kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı ve programı kullanma durumu hakkındaki görüşlerine ilişkin kısmen olumlu görüş bildirdikleri söylenebilir. Öğretmenlere 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı ile ilgili yapılan hizmet içi eğitimlerde program ve programın uygulaması hakkında detaylı bir şekilde bilgilendirme yapılmadığı anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının içeriğini güzel ve uygulanır buldukları, ancak programda yer alan öğrenme çıktılarının dağılımını genel ve çıktıların açıklamalarının yetersiz olduğu görüşünde oldukları söylenebilir.

6.2. Öneriler

6.2.1. Uygulamalara Yönelik Öneriler

- 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı ile ilgili öğretmenlere programın uygulanmasına dair yaşadıkları sorunların giderilmesine yönelik hizmet içi eğitimler, workshoplar ve yeni uygulamalar/değişiklikler hakkında bilgilendirme toplantıları düzenlenebilir. Bu hizmet içi eğitimleri sürekli ve öğretmenlerin kendi bölgelerinde veya çalışmalarını sırasında sınıflarında veya eylül ve haziran aylarında düzenlenmesi katılım oranını artıracaktır.
- 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının uygulamadaki başarısının artırılması için okulların fiziksel donanımları, materyalleri, sınıf ortamları uygun hale getirilmeli, öğretmen eksikliğini giderilmesi veya sınıfta çocuk sayıları azaltılmalı böylelikle yararlanma düzeyi artırılacaktır.
- Bu araştırmada 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programını uygularken program ile ilgili danışacak bir konu olduğunda ulaşacak bir yetkili merciye

ulaşma, denetlenme konularında öğretmenlerin sorun yaşadığı tespit edilmiştir. Bu konular ile ilgili okul öncesi biriminin kurulması ve denetmenlerin eğitilip sayısının artırılması yararlı olacağı düşünülmektedir.

- 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının anlaşılması ve işlevinin artırılması için programda, öğrenme alanlarında, öğrenme çıktılarında küçük düzenlemeler yapılmalı, 4 yaş ve 5 yaş ayrıştırılmalı, okuma-yazma-ilkokula hazırlık ile ilgili çıktılarının düzenlenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Programın değerlendirme sürecindeki başarısının artırılması için ise uygulamada kullanılan değerlendirme formları öğretmen için pratik hale getirilmesi ile sağlanabileceği düşünülmektedir.

6.2.2. Araştırmalara Yönelik Öneriler

- Bu araştırma KKTC Lefkoşa Bölgesindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okul öncesi kurumlarında görev yapan 4-5 yaş okul öncesi öğretmenlerine uygulanmıştır. Bu konuda yapılacak, KKTC'deki farklı bölgelerdeki tüm devlet okul öncesi kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerine uygulanacak bir çalışma ile evrenin tümüne genelleme yapabilecek sonuçlar ve buna bağlı öneriler geliştirilebilir.
- Bu çalışma sadece okul öncesi öğretmenlerine uygulanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı tüm okul öncesi kurumlarında görev yapan okul müdürlerine ulaşılarak toplanılacak veriler ile yöneticilerin de okul öncesi eğitim programına yönelik görüşleri değerlendirilebilir. Ayrıca karşılaştırmalı çalışma yapılması daha derinlemesine bir araştırma ortaya çıkmasını sağlayabilecektir.
- Bu araştırma okul öncesi eğitim alanındaki akademisyenlere uygulanarak okul öncesi eğitim programına yönelik uzmanların görüşleri de değerlendirilebilir.
- Bu çalışma okul öncesi kurumlarında eğitim gören çocukların ailelerine de uygulanarak eğitimin önemli paydaşlarından olan ailelerin görüşleri çerçevesinde eğitim programına yönelik görüşler alınarak programın daha sonraki olası genelleme ve genişletilme süreçlerine katkı koyulabilir.
- Ayrıca okul öncesi kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin ve okul müdürlerinin 2016 MEB Okul Öncesi Eğitimi eğitim programı

kapsamında yer alan Öğretmen El Kitabı II, Etkinlikler Kitabını kullanma durumları hakkındaki görüşleri alınabilir. Böylelikle, mevcut eğitim programının içeriği daha derinlemesine incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Akbaba, A. ve Kaya, B. (2015). Okul öncesi öğrencilerinin düşünme becerilerinin gelişmesine yönelik öğretmen görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(55), 148-160. Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/esosder/issue/6169/83022>
- Akşın, E. ve Tunçeli, H. İ. (2015). Okul öncesi dönem çocuklarının “tehlike” kavramına ilişkin görüşleri.(13 Mayıs 2015, Çarşamba, Sözel Bildiriler XXIII), *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(1). Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/88893>
- Alışkan, E. ve Güneyli, A. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin türkçe dil etkinliklerine ilişkin görüşleri: Lefkoşa örneği. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(4), 348-371.
- Aral, N., Kandır, A. ve Yaşar, M. (2002). *Okul öncesi eğitim ve okul öncesi eğitim programı*. İstanbul: Yapa.
- Aral, N. ve Kadan, G. (2018). Investigation of 2013 pre-school education program in the context of values in education. *Journal of Early Childhood Studies*, 2(1), 113-131.
- Arı, M. (2005). Türkiye’de erken çocukluk eğitimi ve kalitenin önemi. Müzeyyen Sevinç (Editör), *Erken çocuklukta gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar* (31-35). İstanbul: Morpa Kültür.
- Avcı, K. (2015). *Okul öncesi eğitimi alan 48-66 aylık çocukların matematik becerilerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale. Erişim adresi: <http://acikerisim.lib.comu.edu.tr:8080/xmlui/handle/COMU/1283>
- Baki, A. ve Karadeniz, M. (2013). Okul öncesi eğitim programının matematik uygulama sürecinden yansımalar. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(2).
- Balcı, A. (2013). *Sosyal bilimlerde araştırma: yöntem, teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Balat, G., Bilgin, H. ve Ünsal, F.Ö. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin öğretmenlik tutumları ve sınıf yönetimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 114-126.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Creswell, J. W. (2014). *Araştırma deseni: nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları* (S. B. Demir, çev). Ankara: Eğiten Kitap.
- Cicioğlu, H. (1983). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve eğitim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 16(2). 209-224.

- Çabuk, B. ve Yeni, E. (2016). Okul öncesi eğitimde yeni bir teknik: münazara, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(5), 239-245.
- Çelik, M. ve Gündoğdu, K. (2007). Türkiye'de okulöncesi eğitimin tarihsel gelişimi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 172-190.
- Demirbilek, E. (2012). *Okul öncesi eğitimde çizgi karakterler içeren interaktif yazılımların eğitsel amaçlı kullanımına yönelik öğretmen görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa. Erişim adresi: docs.neu.edu.tr/library/6297250248.pdf
- Dewey, J. (1963). *Experience and education*. New York: Collier Books.
- Dilek, H. ve Duman, T. (2014). 2006 Okul öncesi eğitim programının değerlendirilmesi, *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 143-158.
- Durmuşçelebi, M. ve Akkaya, D. (2011). 2006 Okul öncesi eğitim programının uygulanmasının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi (Kayseri ili örneği), *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 31.
- Düşek, G. ve Dönmez, B.(2012). Türkiye'de yayımlanan okul öncesi eğitim programları, *Mesleki Bilim Dergisi*, 1(1), 68 – 75.
- Düzgün, Ü. (2014). *Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı ve 2012 değişikliklerinin uygulanmasına ilişkin görüşleri (Kayseri ili örneği)*.Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi, Kayseri. Erişim adresi: https://tez.yok.gov.tr
- Eğitmen, S. (2010). *Okulöncesi öğrencilerinin bazı doğa olayları hakkındaki algıları*. Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa. Erişim adresi: http://docs.neu.edu.tr/library/6329963828.pdf
- Ergül, A. (2018). Maybe, maybe not: Probabilistic reasoning in preschool period. *Journal of Early Childhood Studies*, 2(1), 68-85.
- European Commission / EACEA / Eurydice / Eurostat, 2014. *Early Childhood Education in Europe and Care*. 2014 Edition. Eurydice and Eurostat Report. Luxembourg: Office of Publications the European Union.
- Gelişli, Y. ve Yazıcı, E. (2012). Türkiye'de uygulanan okul öncesi eğitim programlarının tarihsel süreç içerisinde değerlendirilmesi, *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 85-93.
- Göle, M.O. ve Temel, Z. F. (2015). Okul öncesi öğretmenlerinin nitelikli bir okul öncesi eğitim programında bulunması gereken özelliklere ilişkin görüşlerinin incelenmesi, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(11), 663-684.
- Güneyli, A. ve Özyel, N. (2016). Yazmaya hazırlık temelinde yazı-çizgi çalışmalarına ilişkin öğretmen görüşleri: Kıbrıs örneği. *Turkish Studies (Prof. Dr. Hayati Akyol Armağanı)*, 11(3), 1203-1228.

- Günsel, S. İ. (1994). *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde okulöncesi eğitimde çağdaş yapılanma yöntemleri*. Doktora Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa. Erişim adresi: <http://docs.neu.edu.tr/library/1584412817.pdf>
- Gürkan, T. ve Koran, N. (2014). 36-72 Aylık çocuklar için okul öncesi eğitim programının çocuğun katılım hakkına yer verme durumu açısından incelenmesi, *Journal of Teacher Education and Educators*, 3(2), 203-226.
- Karadeniz, M. (2013). Çocukların 'zamanın farkında olma' becerisini kavrayabilme sürecinde okul öncesi eğitim etkinliklerinin etkililiği, *Uluslararası Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(20), 244-266.
- Işık, N. E. (2015). *Öğretmenlerin MEB 2013 okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşleri ve programı kullanma durumları*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara. Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr>
- İyikalp, E. (2012). *Anasınıflarında matematik eğitiminde çocuklara uygulanan yöntem teknik ve etkinliklerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi (KKTC Lefkoşa Bölgesi örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa. Erişim adresi: <http://docs.neu.edu.tr/library/6292752073.pdf>
- Kandır, A. ve Türkoğlu, D. (2015). MEB 2013 okul öncesi eğitim programının müzikal becerilerin gelişimi yönünden değerlendirilmesi, (12 Mayıs 2015, Salı, Sözel Bildiriler XIV), *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1(2). Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/husbfd/issue/7893/103898>
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kocaoğlu, M. (2015). *Okulöncesi dönemde dramatizasyon destekli öğretim etkinliklerinin çocuğun anadili gelişimine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa. Erişim adresi: <http://docs.neu.edu.tr/library/6504769608.pdf>
- Koryürek, H. (2010). *Okulöncesi öğrencilerinin gece-gündüz kavramları ile mevsimlerin oluşumuna ilişkin algıları*. Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa. Erişim adresi: <http://docs.neu.edu.tr/library/6338326223.pdf>
- Köksal, O. ve Dağal A. ve Duman A. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi, *International Journal of Social Science*, 46, 379-394.
- Kuru, N. (2015). 48-66 Aylık çocukların bilimsel süreç becerileri ve matematik kavramları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara. Erişim adresi: <http://www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080/xmlui/handle/11655/1889>
- Millî Eğitim Bakanlığı.(2004).*Okul öncesi eğitim programı*. Lefkoşa: KKTC. Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Talim Terbiye Müdürlüğü. Erişim adresi: <https://www.slideshare.net/CananGrkan/okul-nces-retm-prorami-12150560>

- Millî Eğitim Bakanlığı.(2005). *Kıbrıs Türk Eğitim Sistemi*. Lefkoşa: KKTC. Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Talim Terbiye Müdürlüğü. Erişim adresi: <https://studylibtr.com/doc/1808358>
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara: T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü. Erişim adresi: <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf>
- Millî Eğitim Bakanlığı.(2016). *Okul öncesi eğitim programı*. Lefkoşa: KKTC. Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Talim Terbiye Müdürlüğü. Erişim adresi: <http://talimterbiye.mebnet.net/Ogretim%20Programlari/2016-2017/Dersler/okuloncesi.pdf>
- Millî Eğitim Bakanlığı.(2018). *20017-2018 İstatistik yılığı*. Lefkoşa: KKTC. Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Eğitim Ortak Hizmetler Dairesi. Erişim adresi: http://eohd.mebnet.net/sites/default/files/2017-2018_IstatistikYilligi_201801.pdf
- New Jersey State Department of Education (2014). *Preschool Teaching and Learning Standards*.<https://www.gu.org>
- Özdemir, S. (2015). Kıbrıs'taki geleneksel çocuk oyunlarının kübik öğretim programı temelinde okul öncesi eğitim ve bilişsel gelişim kazanımlarıyla ilişkilendirilmesi, *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(11), 1217-1230.
- Özdemir, S. (2016). Kuzey Kıbrıs okul öncesi öğretmenlerinin matematik öğretimi yaklaşımları ve öğretme becerilerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi, *International Journal of Social Science*, 44(2), 275-286.
- Özsırkıntı, D. ve Akay, C. ve Bolat, E. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşleri (Adana ili örneği), *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 313-331.
- Öztürk, E. (2011). *Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan aile katılım çalışmalarının öğretmen görüşlerine göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa. Erişim adresi: <http://docs.neu.edu.tr/library/6299215076.pdf>
- Pekince, P ve Avcı, N. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin erken çocukluk matematiği ile ilgili uygulamaları: etkinlik planlarına nitel bir bakış, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(5), 2391-2408.
- Piaget, J. (1952). *The origins of intelligence in children*. New York: International University Press.
- Ramazan, O. ve Demir, S.(2011). Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 36-48 aylık çocukların bilişsel gelişim düzeyleri, *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 83-98.
- Rıza, B. (2012). *Yaratıcılıkla ilgili kavramların okulöncesi eğitimde yer verilmesine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi (yakın doğu okulöncesi eğitim*

merkezi örneği). Yüksek Lisans, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa. Erişim adresi: <http://docs.neu.edu.tr/library/6294936085.pdf>

Saçkes, M. (2013). Erken çocukluk eğitiminde önem verilmesi gereken gelişimsel alanlar: anne-baba ve öğretmen önceliklerinin karşılaştırılması, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(3), 1675-1690.

Sapsağlam, Ö. (2013). Değerlendirme boyutuyla okul öncesi eğitim programları(1952-2013), *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1).

Sencer, M. (1989). *Toplumbilimlerinde yöntem*. İstanbul: Beta Basım.

Sönmez, S. ve Seyhan, G.B. (2016). MEB 2013 okul öncesi eğitim programının sağlık kavramı açısından incelenmesi, *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 7(1), 146-174.

Tuncer, B. (2015). Okul öncesi eğitimdeki çağdaş yaklaşımların incelenmesi ve MEB okul öncesi programıyla karşılaştırılması, *International Journal of Field Education*, 1(2), 39-58.

Tükel, A. (2017). *2013 Okul Öncesi Eğitim Programı ile İlgili Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans, Selçuk Üniversitesi, Konya. Erişim adresi: <http://acikerisim.selcuk.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/7492/471235.pdf>

Uyanık Balat, G., Bilgin H. ve Ünsal, F.Ö. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin öğretmenlik tutumları ve sınıf yönetimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi/JRES*, 4(1), 114-126.

Yıldırım, A. (2014). *Okul öncesinde yaratıcı problem çözme etkinliklerinin yaratıcılığa etkisi (5 yaş örneği)*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara. Erişim adresi: http://www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11655/1885/554_ab77d-bf69-4ff9-8d4e-e775d4e0a117.pdf

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (1999). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yurtseven, L. ve Kurt, G. (2013). Okul öncesi eğitimin ve annelerin hikâye kitabı okumasının çocukların sosyal beceri gelişimi ile ilişkisi, *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 37(2).

Ulu, E. ve Kiraz, A. (2013). Science education and cognitive development in updated 2012 pre-school curriculum, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 136, 438-451.

Veziroğlu, M. ve Gonen, M. (2012). Resimli çocuk kitaplarının M. E. B. okul öncesi eğitim program'ındaki kazanımlara uygunluğunun incelenmesi, *Eğitim ve Bilim*, 37(163).

EKLER**EK.1.****GÖRÜŞME FORMU SORULARINI İNCELEYEN ALAN UZMANLARI**

Araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu sorularının uygunluğunu inceleyen, görüş ve önerilerini sunan altı alan uzmanı;

- Doç. Dr. Çiğdem HÜRSEN, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim, Eğitimde Ölçme Değerlendirme Uzmanı
- Doç. Dr. Engin BAYSEN, Temel Eğitim, Okul Öncesi Uzmanı
- Doç. Dr. Ahmet GÜNEYLİ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türk Dili Uzmanı
- Uz. Nadir Baykent ÖZYEL, 2016 MEB OÖEP Komisyon Üyesi Uzmanı
- Uz. Selim Özmenek, 2016 MEB OÖEP Komisyon Üyesi
- Yrd. Doç. Dr. Ezgi ULU, Gelişim Psikolojisi Uzmanı

EK.2.**ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU**

Sayın Katılımcı;

Bu form Kuzey Kıbrıs'ta Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi okul öncesi kurumlarında görev yapan öğretmenlerinin 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programına yönelik görüşlerini ve programı kullanma durumları hakkındaki görüşlerini saptamak amacıyla hazırlanmıştır. Formdaki soruları cevaplamak tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Vereceğiniz cevaplar sadece bilimsel amaçla kullanılacak olup araştırmacı tarafından gizli tutulacaktır. Formun ilk kısmında uygulayıcı hakkında bilgi sahibi olmak için hazırlanan kısa demografik sorular yer almaktadır. İkinci kısımda ise 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı hakkındaki görüşlerinizi ve programı kullanma durumlarınızı belirlemeye yönelik sorular bulunmaktadır. Göstermiş olduğunuz ilgi için teşekkür ederim.

HULİN SİDDİK

Yakın Doğu Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü
Okul Öncesi Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi
e-posta:hulin-s@hotmail.com

I. BÖLÜM – Demografik Bilgi Formu**1. Öğrenim durumunuz:**

Ön Lisans Lisans Yüksek Lisans Doktora

2. Mesleki deneyiminiz:

1-5 yıl 6-10 yıl 11-15 yıl 16-20 yıl 21-25 yıl 26 yıl ve üzeri

3. 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programını kaç yıldır kullanıyorsunuz? -----

4. 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı ile ilgili hizmet içi eğitimlere katıldınız mı?

Evet Hayır

****Cevabınız “evet” ise sıklığı:**

Yılda 1 kez Yılda 2 kez Yılda 3 kez ve üzeri

5. Hizmet içi eğitimlerin etkili olduğunu düşünüyor musunuz? Evet Kısmen Hayır

**** Verdiğiniz cevabın nedenlerini yazınız.**

II. BÖLÜM -2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı Öznel Değerlendirme Formu (Örnek olarak sadece ilk üç soru verilmiştir)

1. 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının içeriği (çocuğu merkeze alarak çocuğun gelişimsel gereksinimlerini, bütüncül gelişimini, çocuğun ilgi ve gereksinimlerini yaşanan çevre koşulları ile dikkate alma) hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

2. Sahip olduğunuz mesleki bilgilerinizle ve yeterlilik düzeyiniz ile 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programının kullanılabilirliğini (uygulanabilirliği) nasıl değerlendirirsiniz?

3. 2016 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı yoluyla çocuklarda gerçekleşmesi beklenen yeterlilikleri (öğrenme çıktılarını) yeterli buluyor musunuz? Neden?

EK.3.**ÖZGEÇMİŞ****Hulin SİDDİK**

e-posta: hulin-s@hotmail.com

11 Kasım 1967’de Lefkoşa şehrinde doğdu. İlkokulu Larnaka şehrinde başlayıp Girne’de tamamladı. Orta ve liseyi Anafartalar Lisesi’nde okudu. 2017 yılında Yakın Doğu Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü’nü bitirdi. 1992-1994 SOS Kindergarten International’ın Okul Öncesi Eğitimci eğitimi alarak Kindergarten Educator Sertifikasını aldı. 2 yıl aynı kurumun anaokulu bölümünde görev aldı.1997-2014 yılları arasında özel bir üniversitenin okul öncesi bölümünde öğretmenlik ve müdür muavini görevleri yaptı. 2007 KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Ustalık Belgesi (Erken Çocukluk Eğitmeni) aldı. Eylül 2014-2016 yılları arasında Yakın Doğu İlkokulu Kreş Bölümü’nde Kreş Sorumlusu olarak görev aldı.

EK.4.

ANKET ÇALIŞMA İZİNİ

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
İLKÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : İÖD.0.00-006-18-E.3761

8 Kasım 2018

Konu : Anket çalışma izni hk.

Sayın Hulin SİDDİK

Müdürlüğümüze bağlı okullardaki okul öncesi öğretmenlerine uygulamak istediğiniz "*Okul Öncesi Öğretmenlerinin 2016 MEB Eğitim Programı Hakkındaki Görüşleri ve Programı Kullanma Durumları*" konulu çalışması, Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü tarafından incelenmiş yapılan inceleme sonucunda;

- Tüm bireyi tanıma teknikleri; gizlilik ve gönüllülük ilkelerine dayalı olarak yapılmalı ve çalışmaya katılan tüm katılımcıların kimlik bilgileri gizli tutulmalıdır.
- Araştırma sonuçlarına ilişkin geri bildirimler; öğrencilerin ve öğrenci velilerinin etkilenmesine karşılık gelmeyecek şekilde iletilmelidir.

Gerçekleştirilecek çalışma uygulanmadan önce okul müdürlükleri ile istişarede bulunulup, çalışmanın hangi okulda ne zaman uygulanabileceği birlikte saptanmalı ve yukarıdaki hususların yerine getirilmesi koşulu ile **uygun görülmüştür**.

Çalışma uygulandıktan sonra da sonuçların Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü'ne iletilmesinin yasa gereği olduğunu bildirir, gereğini saygı ile rica ederim.

e-İmzalıdır

Hakkı BAŞARI

Müdür Muavini ve Müdür (V)

Not: 93/2007 sayılı Elektronik İmza Yasası'nın 6.maddesi gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Dağıtım Kodu : SGOVHCUBFDKPIYNUBWW Evrak Takip Adresi: <http://dogrutama.ebys.gov.ct.tr>
Şht. Mehmet Hasan Tuna Sokak. No.5 Yenişehir 99010 LEFKOŞA
Tel: 2286893
Faks: 2287158

Bilgi için:Funda BİSTAN
Sekreter

EK.5.

İNTİHAL RAPORU

tez

ORJINALLIK RAPORU

% 15 BENZERLİK ENDEKSİ	% 15 İNTERNET KAYNAKLARI	% 5 YAYINLAR	% 3 ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ
----------------------------------	---------------------------------------	------------------------	--------------------------------

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	tepgp.emu.edu.tr İnternet Kaynağı	% 3
2	acikerisim.selcuk.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	% 2
3	dergipark.gov.tr İnternet Kaynağı	% 1
4	docplayer.biz.tr İnternet Kaynağı	% 1
5	kefad.ahievran.edu.tr İnternet Kaynağı	% 1
6	www.jasstudies.com İnternet Kaynağı	% 1
7	www.anaokuluaciyorum.net İnternet Kaynağı	% 1
8	esefdergi.gazi.edu.tr İnternet Kaynağı	% 1
9	OĞUZ GÖLE, Mehmet and TEMEL, Z Fulya.	% 1

EK.6.

ETİK KURUL ONAY

10.12.2018

Sayın Hulin Sıddık

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğumuz YDÜ/EB/2018/221 proje numaralı ve "Okul Öncesi Öğretmenlerinin 2016 MEB Öğretim Programı Hakkındaki Görüşleri ve Programı Kullanma Durumları" başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doçent Doktor Direnç Kanol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü